

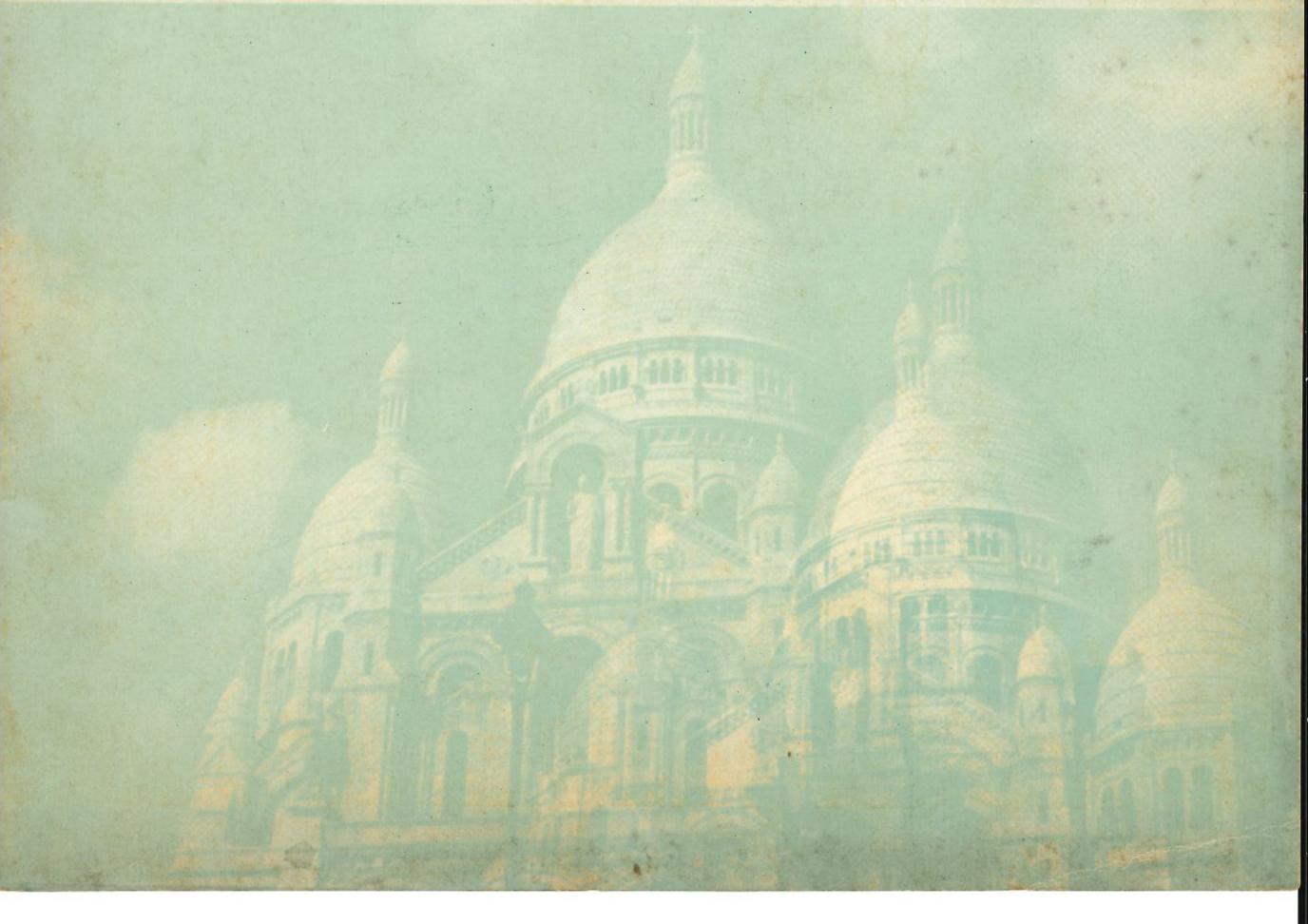

ວາງສາດສະນາຄມຄຽງກາເຫາຝຣັງເຄສແກ່ງປະເທດໄກຍ

ປີທີ 4 ຈົບນັກທີ 1 ເດືອນມកພາກມ—ນິນາຄມ ພ.ກ. 2524

BULLETIN DE L'ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES
PROFESSEURS DE FRANÇAIS

4e ANNÉE No. 1 JANVIER-MARS 1981

TAN JEWELRY Co.

EXPORTER OF BLUE SAPPHIRES,

RUBY, STAR SAPPHIRES, ETC.

RETAIL PLEASE CONTACT :

134/4 SURAWONGSE ROAD

BANGKOK 5, THAILAND

TEL: 2332587, 2340042

From : MAY 1982

PLEASE SEE US AT FOLLOWING ADDRESS :

1/17-18 SOI-10 SUKHUMVIT ROAD

พิมพ์ที่ บริษัท สำนักพิมพ์ วัฒนาพาณิช จำกัด 31/1-32/2 ถนนมหาไชย กรุงเทพ 2
นายเริงชัย จงพิพัฒนสุข ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. 2212224, 2224772, 2222788

วารสารสมาคมครุภัณฑ์แห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L' A.T.P.F

ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม—มีนาคม 2524

เจ้าของ :

สมาคมครุภัณฑ์แห่งประเทศไทย
วัดอุประสังค์ :

- เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียน
การสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศศศึกษา
- เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก

ที่ปรึกษา :

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา^๑
คุณหญิงจินتنا ยศสุนทร
นางลัดดา วงศ์สายัช
นางสิทธา พินิจวุฒิ
บรรณาธิการ ผู้พิมพ์ ผู้แปล
นางธิดา บุญธรรม

กองบรรณาธิการ :

นางจงกล สุวเวชย์
นางพยอม ธรรมบุตร
นางสาวประวัติ นรินทรากุรู ณ อยุธยา
นางสาวอรุจฉา เชวน์ชลักษณ์
นางสาวอรุรรษี ป้านสวัสดิ์
นางสาวประภา งานไพรัตน์
นางสาวลาวัลย์ ชัยเชียงเอม
นางสาวพิมพา ฐานิสธร์

สำนักงานเริ่ม :

31/28 หมู่บ้านอรรถกฤต 1 ซอย 4 อารี-
สมพันธ์ 4 ถนนเพชรบุรี 6 กรุงเทพฯ 4
สมชายคงศากุณ ฯ บลํะ 4 ฉบับ (ฟรี)
สมชายกิจเริ่ม ฯ บลํะ 4 ฉบับ : 30 บาท
(รวมค่าส่ง)
สั่งซื้อยานพาหนะหรือเช็คไปรษณีย์ แนะนำ
นางธิดา บุญธรรม

สารบัญ

หน้า	
Lettre de la Présidente de l'Association	2
Du bon et du mauvais usage	4
รวมรวมบทความ (สิ่งที่น่าสนใจ)	6
พึงเขากล่าว	23
Bibliothèque de l'ATPF	25
ทุน l'Ile de Ré	33
6 สัปดาห์ที่ Caen	39
La phonétique	54
บรรณาธิการแปลง	60

ปัก : นาย ชัยนันท์ ชะอุ่มงาม
คณะกรรมการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

● ทัศนะได้ฯ ที่แสดงออกในข้อเขียน ใน
วารสาร ส.ค.ฟ.ท. นี้ เป็นของผู้เขียน มิ
ใช่เป็นของกองบรรณาธิการ และของ
สมาคมครุภัณฑ์แห่งประเทศไทย ●

LETTRE DE LA PRESIDENTE DE L'ASSOCIATION

Chers collègues et amis,

Votre présidente respecte difficilement la règle des trois unités. Avec cette introduction qui a un petit air faussement classique, je veux simplement dire que depuis ma lettre du mois d'octobre, dans le No 4/1980 de notre Bulletin, j'ai grandement changé de lieu, je me suis transportée de Lausanne à Bangkok. Au lieu d'unité de temps, laissez-moi plutôt parler de température : de l'automne de la Suisse à l'été de la Thaïlande, il y a un écart de quelque 25 Celsius. Quant à l'unité d'action, à vous d'en juger.

Pardonnez-moi ce charabia qui doit paraître ésotérique à certains et tout à fait idiot à d'autres. En fait, je ne fais qu'illustrer l'une de mes thèses favorites, à savoir "On écrit avant tout pour soi-même ; les musiciens, les danseurs, les artistes se font plaisir à eux-mêmes avant de rechercher les applaudissements du public."

Le sujet d'actualité de ce jour, c'est le départ prochain de nos 32 boursiers "Printemps 1981". En effet, une fois encore, comme en 1980, le Gouvernement français offre à 32 membres de l'ATPF une bourse de voyage d'études (plus précisément un stage en Méthodologie à Montpellier et en Perfectionnement linguistique à Caen, à leur choix) de 6 semaines, le déplacement Bangkok-Paris et retour étant à leur charge. Je voudrais remercier Monsieur le Conseiller culturel français de nous avoir procuré ces bourses et d'avoir accédé à nombre de nos demandes, ce qui nous a facilité la tâche dans les démarches compliquées que nous avions à effectuer pour le départ de ces boursiers. Comme l'a dit notre Editrice dans le dernier Bulletin de l'ATPF (No 4/1980), si le Conseiller culturel pouvait lire les deux articles en thaï écrits par deux des boursières "Printemps 1980", il nous donnerait 64 bourses pour les 5—6 ans à venir. En effet, s'il pouvait voir la somme de joies, de surprises, de découvertes, de connaissances amassées, bref ce que l'une d'elles a appelé un livre intitulé "Recueil d'expériences dans le domaine professionnel", précieux et irremplaçable, son cœur se fondrait en sachant combien ces bourses de printemps sont souhaitées et appréciées. Je souhaite vivement que ces bourses puissant être attribuées encore longtemps, afin que tous les professeurs qui sont en mesure de s'offrir le voyage puissent être aptes à parler avec confiance dans leurs classes de français.

De notre côté, je dois l'avouer, nous nous y sommes pris un peu tard pour envoyer les feuilles d'inscription, le Comité estimant qu'il ne devait rien entreprendre avant d'avoir reçu une lettre des Services culturels. Ce n'est que le 4 février que nous les avons envoyées. Comme en 1980, les conditions principales ont été 1/ N'avoir jamais étudié ou fait un stage en France 2/ Avoir enseigné pendant un certain nombre d'années, notre choix se portant d'abord sur les professeurs ayant le plus grand nombre d'années d'enseignement. Nous avons promptement reçu 72 réponses. Il y a donc au moins 40 professeurs qui espèrent qui l'année prochaine ce sera leur tour. Profitant des conseils de ceux qui sont revenus de leur voyage d'études en 1980, nous avons organisé une séance d'orientation où tous les 32 boursiers se sont retrouvés à Atakrit, au siège de l'ATPF avec quelques membres du Comité et quelques anciens boursiers "Printemps 1980". Ils ont fait connaissance et ont complété leurs documents avec nous. Pendant le buffet qui a suivi, ils ont eu l'occasion de demander des renseignements et des "tuyaux" à ceux qui avaient déjà été allés en France. Avec les plaintes et les suggestions des boursiers de 1980, nous avons essayé de nous transformer en agence de voyage et c'est avec beaucoup d'efforts et de peine que nous avons réussi à nous occuper de toutes les démarches : autorisations, passeports, visas, etc., évitant ainsi aux professeurs des écoles de province d'avoir à revenir à Bangkok avant leur départ. Finalement, ils partiront vers la fin du mois, précisément le 29 mars. Bon voyage et bon séjour en France!

En parlant de fin de mois, je voudrais rappeler à tous les membres actifs que le 31 mars est le dernier délai pour nous faire parvenir vos propositions ou vos candidatures aux postes de membres de Comité. En effet, cette année, nous devons élire un nouveau comité. Je vous le dis tout de suite, cette fois-ci, je ne me présenterai pas au poste de président. Ainsi choisissez-le bien votre président. L'année passée, j'ai été longtemps absente et n'a pu suivre d'assez près les affaires de l'Association et je ne voudrais pas que cela se reproduise cette année où j'ai d'autres obligations importantes. Du reste l'Association a besoin de se renouveler, nous attendons des idées nouvelles d'un nouveau président. Je vous attends donc à notre Assemblée générale le 18 mai 1980 à l'Université Kasetsart, tout de suite après notre séminaire sur les Objectifs de l'enseignement du français en Thaïlande qui aura lieu du 16 au 18 mai.

A bientôt,

Galyani Vadhana

Bangkok, le 12 mars 1981

Du bon et du mauvais usage ....

Une de mes collègues m'a demandé de consacrer une de mes chroniques au participe. Le sujet est si vaste que je ne sais pas ce qu'elle avait en tête au juste. J'en avais, du reste, effleuré le sujet dans mon article sur les nouvelles tolérances grammaticales de 1976 dans le Bulletin 3/1980. Cet article, trop long (5 pages) et contenant trop de règles (16 règles), n'a pas dû retenir l'attention de beaucoup de lecteurs. Je voudrais donc parler du participe et traiter le sujet d'une façon un peu plus systématique, en rappelant les règles générales que vous connaissez mais que vous avez peut-être un peu oubliées et par la même occasion reprendre les nouvelles tolérances concernant le participe.

Je voudrais ajouter, chers collègues, que seules les règles d'usage correct doivent être enseignées. Ce n'est que dans la correction des devoirs ou des examens que les tolérances seront prises en considération. J'avoue que pour les professeurs qui doivent élaborer des tests avec des réponses à choix multiples, ces nouvelles tolérances restreignent singulièrement leurs possibilités : La transgression des normes établies provient souvent d'un effort de réflexion logique ou de nuance et non d'un relâchement dû à la facilité ou à l'ignorance, ce que ceux qui érigent ces normes, en l'occurrence le Ministère de l'Éducation, ont reconnu en admettant ces tolérances grammaticales. Malheureusement, en ce qui concerne nos élèves thaïs, s'ils s'éloignent de l'usage établi, c'est en général par pure négligence ou insouciance bienheureuse.

Le participe

I L'accord des participes passés avec être

II L'accord des participes avec avoir

III L'accord des participes passés des verbes pronominaux

IV Participe présent et adjectif verbal

I L'accord des participes avec être

Règle générale Le participe passé employé avec être s'accorde en genre et en nombre avec le sujet du verbe ou avec le nom auquel il se rapporte.

- La même règle s'applique avec les autres verbes d'état comme sembler, paraître.
- Certains verbes, toujours intransitifs, forment leurs temps composés avec être. Leur participe passé est donc variable, par exemple, aller, arriver, entrer, mourir, naître, partir, rester, venir, etc.

Exemples

Remarques

1. L'heure de la récréation est venue. Accord de **venue** avec heure qui est féminin singulier.
2. Ils sont faits l'un pour l'autre. Accord de **faits** avec ils, masculin pluriel.
3. La Valse et le Boléro de Ravel ont été enregistrés. Avec deux sujets de **genre différent**, le participe passé se met au **masculin pluriel**.
4. - Nous sommes arrivés.
- Nous sommes arrivées.
- Vous êtes persuadé (s).
- Vous êtes persuadée (s). L'accord de **arrivé** et de **persuadé** dépend de la personne ou des personnes représentées par **nous** et **vous**.
5. On est resté (restés) bons amis. On est entré (entrées) ensemble. **On** est un pronom indéfini qu'on qualifie de masculin. L'usage veut donc que le participe passé se mette au masculin singulier. Avec les nouvelles tolérances grammaticales, on admet que le participe s'accorde lorsque **on** désigne un ou plusieurs hommes ou une ou plusieurs femmes.

(à suivre)

La Lalillonne

Exemples tirés de "Le Français sans faute" par P. Dagnaud-Macé et G. Sylnès, Coll. Profil Formation 311/312, Ed. Hatier, Paris 1978.

สั่งที่น่าสนใจ

เพื่อให้กรุงกับวัตถุประสงค์ของสมาคมฯ ในการที่จะใช้หน้าวารสารเป็นแนวทางให้ความรู้ และให้สมาชิกได้ติดตามข่าวและความเคลื่อนไหวทางการศึกษา ในวารสารฉบับที่ 1 ปีที่ 4 ของสมาคมฯ จึงได้พยายามอย่างยิ่งที่จะจัดให้ตรงกับการสัมมนาเรื่อง “จุดมุ่งหมายในการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย” ซึ่งสมาคมฯ จะจัดขึ้นในวันที่ 16-18 พฤษภาคม 2524 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

ความรู้เรื่องเกี่ยวกับนโยบาย จุดมุ่งหมายการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทยมีไม่นักนัก แต่เมื่อใช่ว่า บุคคลในวงการจะไม่ได้เคยพูดกัน ท่านผู้รู้ในสาขาวิชาภาษาได้เคยพบปะพูดจาในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อทบทวนมหาวิทยาลัยได้จัดสัมมนาเรื่อง นโยบายและการพัฒนาการสอนภาษาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่างวันที่ 28 ตุลาคม - 1 พฤศจิกายน 2522 ณ โรงแรมสวนสามพราน นครปฐม เอกสารประกอบการสัมมนาในครั้งนี้มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ จึงขอเลือกหัวข้อบางหัวข้อมาลงในหน้าวารสาร พร้อมทั้งให้รายละเอียดการอ้างอิงไว้ เพื่อท่านผู้อ่านจะได้ติดตามต่อไปถ้าหากสนใจ

ส่วนสรุปคำบรรยาย เรื่อง นโยบายการศึกษาและนโยบายภาษาของชาติ นั้น พลฯ ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ท่านได้เคยบรรยาย เมื่อ 3 กรกฎาคม 2521 ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายการศึกษาที่สำคัญและน่ารับทราบ อนึ่ง ท่านได้ให้เกียรติที่จะมาบรรยายในการสัมมนาเรื่อง “จุดมุ่งหมายในการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย” โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2524

หวังว่าเอกสารที่ทำมา นี้ ควรนับว่าเป็น “สิ่งที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์” ที่ราชการเตรียมอ่านก่อนจะเข้าการสัมมนา การรวบรวมทำได้เท่าที่หน้าวารสารจะอำนวย ขาดตกบกพร่องประการใดขออภัย

บ.ก.

หัวข้อ

1. นโยบายการศึกษาและนโยบายภาษาของชาติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายภาษาของประเทศ
3. สถานภาพภาษาในประเทศไทยในปัจจุบัน
4. เป้าประสงค์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศในระดับต่างๆ
5. หลักการวางแผนนโยบายภาษาและแนวปฏิบัติ

สรุปคำบรรยาย
เรื่อง นโยบายการศึกษาและนโยบายภาษาของชาติ

โดย

นายสิบปันโน พ.ศ. เอกอัชชีวิทยา คณบดี ชั้น 4 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
วันที่ 3 กรกฎาคม 2521 เวลา 13.30 – 15.00 น.

1. หลักการ

ในการพิจารณาเรื่องนโยบายการศึกษาและนโยบายภาษาของชาตินั้น จะต้องคำนึงถึงแผนการศึกษาของชาติเป็นหลัก เพราะแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นโครงสร้างแม่บทหลัก และเป็นแนวทางนโยบายหลักทางการศึกษาของประเทศไทย

ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ได้มีข้อความระบุไว้ชัดในเจตนารมย์ของแผนฯ และหมวดอื่นว่าด้วยจุดประสงค์ ดังนี้คือ:-

“-- ให้มีความสำนึกรักในประเทศ รักในครอบครัว รักในสังคม รักในประเทศ--”

“-- ให้มีความสามารถในการติดต่อทำความเข้าใจและร่วมมือชึ้งกันและกัน -- --”

นอกจากนี้ยังจะต้องคำนึงถึงส่วนต่าง ๆ อันเกี่ยวกับเบ้าประสงค์ของการศึกษาแต่ละระดับ และประเภทอื่นด้วย ซึ่งได้มีข้อความระบุอยู่หลายข้อในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520

ในการกล่าวถึงนโยบายของชาตินั้น ควรจะครอบคลุมอย่างน้อยใน 4 ด้าน ดังนี้ คือ:-

(1) นโยบายภาษาประจำชาติ

(2) นโยบายภาษาต่างประเทศ

(3) นโยบายภาษาท้องถิ่น

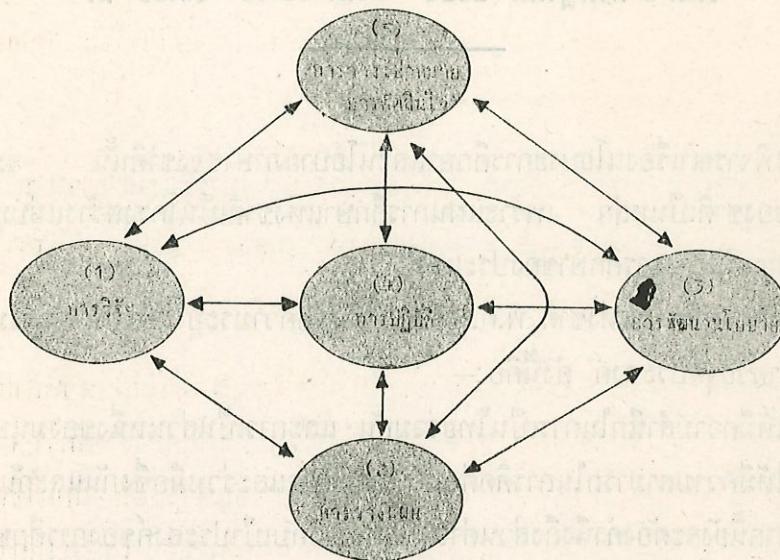
(4) นโยบายภาษาชนกลุ่มน้อย

โดยที่ในขณะนี้มีผู้สนใจเป็นจำนวนมากเรื่องนโยบายภาษาต่างประเทศ จึงจะบรรยายในเรื่องนี้ ส่วนนโยบายภาษาประจำชาตินั้น ได้ระบุลงไว้ชัดในรายละเอียดของหลักสูตรการศึกษาของแต่ละระดับ ส่วนนโยบายภาษาท้องถิ่นและนโยบายภาษาชนกลุ่มน้อยนั้น ในขณะนี้ยังไม่มี

การระบุไว้ชัดแจ้งในที่ใด และยังต้องการข้อมูลอีกมาก จึงควรจะเชิญให้นักวิชาการและนักวิจัยทั้งหลายได้โปรดศึกษาและเสนอแนะ

2. แนวทางพัฒนาโยบาย

ในการพัฒนานโยบายด้านการศึกษานั้น จะต้องคำนึงถึงสภาพข้อเท็จจริงอันได้มาจากการผล การวิเคราะห์วิจัย จะต้องคำนึงถึงภาคปฏิบัติว่าปฏิบัติได้มากน้อยเพียงไร อีกทั้งต้องคำนึงถึง แผนงานที่ได้เคยปฏิบัติมาในอดีตและแนวทางปฏิบัติในอนาคต รวมทั้งเป้าหมายและสภาพ ทั่วไปเกี่ยวกับการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายเพื่อเลือกปฏิบัติ ความสัมพันธ์ของงานต่างๆ แสดง ไว้ในแผนภูมิชี้งัดล่าง

แผนภูมิ ความสัมพันธ์ระหว่างการวิจัย การวางแผน การพัฒนานโยบาย การตัดสินใจ และ การปฏิบัติ

ในฐานะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัย การวางแผน และการพัฒนานโยบายการศึกษา จึงได้พยายามติดตามศึกษาเรื่องการเรียนการสอน ภาษาต่างประเทศมาเป็นลำดับ แต่พบว่ามีงานวิจัยที่มีผลกระทบเชิงนโยบายในด้านภาษา ก่อน ข้างน้อย

3. แนวทางพิจารณาเรื่องนโยบายภาษาต่างประเทศ

ในการพิจารณาเรื่องนโยบายภาษาต่างประเทศ จะต้องคำนึงถึงหลักต่างๆ อย่างน้อย 5 หลัก คือ:-

(1) หลักทางการศึกษา ซึ่งจะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาของการเรียนรู้ภาษา โดยปกติเด็กควรจะเรียนรู้ภาษาแม่ให้แจ่มแจ้งพอสมควร การเรียนภาษาอื่นถ้าได้เลียนแบบครูที่ดีคงแต่เยาว์วัยก็จะทำให้เรียนได้เร็ว เท่าที่ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคล ภาระสอนอีกหลายประการ เช่น แรงจูงใจ และความพร้อม ความสามารถของครู

อนึ่ง เกี่ยวกับหลักนี้ จะต้องคำนึงถึงแนวทางตามแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นหลักด้วย

(2) หลักความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อคำนึงถึงหลักนี้ ภาษาประจำชาติจะต้องจัดให้มีการเรียนการสอนภาษาประจำชาติ คือ ภาษาไทยแต่เยาว์วัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาภาคบังคับ

(3) หลักเชื้อชาติ ประเทศไทยได้ใช้หลักผลสมกลมกลืนมาเป็นเวลาหวานาน และได้นันไว้ชัดเจนในรัชสมัยพระพุทธเจ้าหลวง ดังนั้น ภาษาไทยจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษาทุกรายวิชา

(4) หลักเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการ ในโลกปัจจุบัน ภาษาวิชาการที่ใช้กันแพร่หลายทั่วโลก หรือภาษาที่สามารถสื่อสารกันได้ในวงกว้างที่สุดทางวิชาการ คือ ภาษาอังกฤษ นอกจากนี้สำหรับประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับอาชีพของคนส่วนใหญ่และเกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพอนามัย ในประเทศไทยภาษาที่ใช้ก็ได้แก่ภาษาอังกฤษ เช่น ข้อความเกี่ยวกับน้ำมัน เกี่ยวกับยา เกี่ยวกับเครื่องจักรกลง่าย ๆ

(5) หลักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หลักนี้วางรากฐานอยู่บนความเท่าเทียมกันของภาษาต่างๆ ของมิตรประเทศ

4. นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

เพื่อชี้ให้เห็นถึงแนวปฏิบัติในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ไคร่ขอเปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติตามหลักสูตรตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520

แนวปฏิบัติตามหลักสูตรและแผนฯ 2503

ป. ตน – หลักสูตรบังคับ 25 ช.ม./สัปดาห์
 (ป. 1-4) – ไม่บรรจุภาษาต่างประเทศไว้ใน
 หลักสูตร
 – แต่โรงเรียนอาจขออนุญาตสอน
 ภาษาต่างประเทศ นอกหลักสูตร
 ที่บังคับไว้ได้ไม่เกิน 5 ช.ม./
 สัปดาห์

ในภาคปฏิบัติ

- 1) มีโรงเรียนสอนภาษาจีนนอกหลักสูตร 5–10 ช.ม./สัปดาห์ (เป็นกรณีพิเศษ 144 โรง)
- 2) โรงเรียนที่สอนภาษาต่างประเทศ ส่วนมากอยู่ใน กทม. และสอนภาษาอังกฤษ

ป. ปลาย – หลักสูตรบังคับ 30 ช.ม./สัปดาห์
 (ป. 5-7) – กำหนดภาษาอังกฤษไว้ในหลักสูตร 3 หรือ 5 ช.ม./สัปดาห์ สุดแต่โรงเรียนจะเลือกสอน

แนวปฏิบัติตามหลักสูตรและแผนฯ 2520

ป. 1-4 – หลักสูตรบังคับ 25 ช.ม./สัปดาห์
 – ไม่บรรจุภาษาต่างประเทศไว้ใน
 หลักสูตร
 – แต่โรงเรียนที่พร้อมอาจขออนุญาต
 สอนภาษาอังกฤษ นอกหลักสูตร
 ที่บังคับไว้ได้ไม่เกิน 5 ช.ม./
 สัปดาห์

- 1) โรงเรียนสอนภาษาจีนอยู่ 5–10 ช.ม./สัปดาห์ จะให้สอนนอกหลักสูตรได้ไม่เกิน 5 ช.ม./สัปดาห์
- 2) โรงเรียนราชภัฏที่สอนภาษาอื่นอยู่แล้ว จะให้สอนภาษาอื่นนอกหลักสูตรได้ไม่เกิน 5 ช.ม./สัปดาห์
- 3) จะไม่อนุญาตให้โรงเรียนอื่นเปิดสอนภาษาต่างประเทศขึ้นมาใหม่ยกเว้นภาษาอังกฤษตามที่กล่าวไว้แล้ว

ป. 5-6 – เพิ่ม ช.ม. ในหลักสูตรอีก 5 ช.ม./สัปดาห์ เพื่อให้โรงเรียนของรัฐ ของท้องถิ่น และโรงเรียนราชภัฏ ที่มิได้สอนภาษาอังกฤษมาก่อน เลือกสอนภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน หรือสอนวิชาอาชีพเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามความเหมาะสมของสภาพท้องถิ่น

แนวปฏิบัติตามหลักสูตรและแผนฯ 2503

แนวปฏิบัติตามหลักสูตรและแผนฯ 2520

ม.ศ. ต้น — หลักสูตรบังคับ 30 ช.ม./สัปดาห์
(ม.ศ.1-3) — กำหนดภาษาอังกฤษไว้ในหลักสูตร 4 หรือ 6 ช.ม./สัปดาห์ สุดแต่โรงเรียนจะเลือกสอน

ม.ศ. ปลาย

(ม.ศ. 4-5) — ภาษาต่างประเทศเป็นวิชาเลือก
(หลักสูตร 2518)

หลักสูตรพิเศษ (ไม่มีนโยบายประกาศไว้ชัดเจน)

อุดมศึกษา (ไม่มีนโยบายประกาศไว้ชัดเจนเป็นไปตามหลักสูตรของแต่ละสถาบันการศึกษา)

— โรงเรียนรายถัวที่ได้รับอนุญาตให้สอนภาษาอังกฤษมา ก่อน ในระดับ ป.1-4 อาจขออนุญาตสอนภาษาอังกฤษที่สูงหนึ่งได้

ม.ต้น — ให้นักเรียนเลือกเรียนได้หนึ่งภาษา โดยถือทุกภาษาเท่าเทียมกัน

ม.ปลาย

— ให้นักเรียนเลือกเรียนได้สองภาษาโดยถือทุกภาษาเท่าเทียมกัน

หลักสูตรพิเศษ

— โรงเรียนราชภัฏ หลักสูตรพิเศษ และสถาบันภาษาเบ็ดสอนภาษาต่างประเทศอยู่แล้ว ก็ให้ดำเนินการต่อไปภายใต้ขอบเขตแห่งกฎหมาย

— กระทรวงศึกษาธิการจะส่งเสริมให้สถานศึกษาของ รัฐเปิดสอนภาษาต่างประเทศได้ตามความต้องการและความจำเป็น และกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมที่จะพิจารณาในแง่ความร่วมมือทางวิชาการจากแหล่งที่สมควร

อุดมศึกษา ให้นักศึกษาเลือกศึกษาได้ตามหลักสูตร

การอภิปรายเรื่อง

“แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายภาษาของประเทศไทย”

สรุปการอภิปราย

1.นโยบายภาษาของประเทศไทยเรามิได้มีการเขียน หรือระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างชัดเจนมาก่อน แต่ประเทศไทยเรามีเอกสารทางภาษา คือมีภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติอยู่ตลอดมา รัฐธรรมนูญทุกฉบับก็ได้บัญญัติไว้เป็นภาษาไทยเท่านั้น ดังนั้น จึงอาจถือได้ว่าเรามีนโยบายภาษาอยู่แล้วโดยແง່ອຢ່າງປຸວັນ

2. การที่จะพิจารณาว่าสมควรกำหนดนโยบายภาษาของประเทศไทยเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่นั้น ควรจะได้พิจารณา ก่อนโดยรอบก่อน สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือสถานภาพของประเทศไทย และภาระทางการเมืองที่ไม่แน่นอนประกอบด้วย ทั้งนี้เพื่อมิให้การกำหนดนโยบายดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียหายในภายหลังได้

3. หากจะมีการกำหนดนโยบายภาษาหรือนโยบายการสอนภาษา สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือ

- 3.1 หลักทางการศึกษา
- 3.2 หลักทางการสืบทอดวัฒนธรรมและการเรียนรู้วัฒนธรรมของผู้อื่น
- 3.3 หลักทางความมั่นคงและการปักครอง
- 3.4 หลักทางวัฒนธรรม
- 3.5 หลักทางธุรกิจการค้าและการติดต่อ
- 3.6 หลักทางด้านความรู้ทางวิชาการและศาสตร์ต่าง ๆ
- 3.7 หลักทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ผู้อภิปราย : ศ.ดร. สีปัปนนท์ เกตุทต์

ดร. เอกวิทย์ พล กลาง

ศ.ดร. วิจิตร ศรีสอ้าน

นางสาวภาคตรีประสงค์ สุ่นศิริ

4. นโยบายการสอนภาษาในระดับต่าง ๆ ปัจจุบันระดับอุดมศึกษามีนโยบายการสอนที่แฝงอยู่ในหลักสูตรปริญญาตรี นอกจากนี้ ก็มีการสนับสนุนให้มีการสอนภาษาต่างประเทศ และภาษาของชนกลุ่มน้อยบางภาษา เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าวิจัย หรือเป็นการเสริมวิชาชีพ ส่วนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้มีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศ ไว้อย่างชัดเจนตั้งแต่ปี 2521

การกำหนดนโยบายการใช้และการสอนภาษาไทยในระดับต่าง ๆ ควรได้รับความสนใจ เป็นอย่างยิ่งในระดับต่าง ๆ โดยเน้นถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ควรเน้นให้มีน้ำหนักในเรื่องการสร้างความเข้าใจ ทัศนคติ และความสำนึกร่วมกับ ความเป็นคนไทย เพื่อปลูกฝังความจริงรักภักดีต่อประเทศไทย และสอดคล้องกับ การประกอบอาชีพ

4.2 ควรให้ความรู้และปรับปรุงภาษาไทยเป็นอันดับสูงกว่าภาษาอื่น

4.3 ควรปรับปรุงภาษาของชาติให้ทันสมัยอยู่เสมอ

4.4 ควรปรับปรุงแนวทางการสอนภาษาไทย เพื่อประโยชน์ในการสื่อสาร

5. นโยบายภาษา มีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับความมั่นคงของชาติ ซึ่งรัฐบาลก็ได้มีนโยบายทั่ว ๆ ไป ที่กำหนดให้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของสถาบันนั้น ๆ ในด้านการเรียนการสอน การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการรักษาเอกสารของชาติ เพื่อผลิตผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศไทย สำหรับในเรื่องที่เกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ ก็ให้มีการควบคุมการสอนภาษาต่างประเทศในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และสมควรเริ่มสอนภาษาต่างประเทศตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาเป็นตนไป

ส่วนนโยบายความมั่นคงของชาติที่เกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยนั้น ให้พยายามสร้างความเข้าใจ ส่งเสริมให้ชนกลุ่มน้อยเกิดทัศนคติ และความรู้สึกว่าตนเป็นคนไทย โดยมีการต่าง ๆ อย่าง ฉะมุนละมุ่น เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ สำหรับทางด้านนโยบายภาษา ก็มุ่งให้ เข้าเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ

ในการพิจารณาว่าสมควรมีการกำหนดนโยบายภาษาของประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร เป็นเรื่องที่ควรจะต้องมีการศึกษาตั้งแต่ความเป็นมาในอดีต ผลดี ผลเสีย ในการกำหนดนโยบาย คั่งคั่งล่ามเป็นลายลักษณ์อักษร โดยคำนึงถึงสภาวะการณ์ทางด้านต่าง ๆ เป็นสำคัญ จึงจะก่อให้เกิด ผลดีแก่ประเทศไทยชาติอย่างแท้จริง

“เรื่องสถานภาพภาษาในประเทศไทยในปัจจุบัน”

สรุปการบรรยาย

1. เรามีความจำเป็นต้องศึกษาว่าภาษาไทยเป็นอย่างไร ในประเทศไทยมีภาษาอะไรบ้าง มีการใช้ภาษาอะไรอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำไปวางแผนการใช้ภาษาหรือนโยบายภาษา โดยที่การวางแผนในการสอนภาษามีองค์กรที่เกี่ยวข้อง 3 ระดับ คือ

- 1.1 รัฐบาล มีความเกี่ยวข้องในลักษณะทางการเมือง คือจะต้องทราบว่า ควรจะสอนภาษาอะไร สอนให้แก่ใคร
- 1.2 นักภาษาศาสตร์ประยุกต์ มีความเกี่ยวข้องในส่วนที่เกี่ยวกับทางภาษาศาสตร์ และภาษาศาสตร์เชิงสังคม คือจะต้องจัดทำในส่วนที่เกี่ยวกับว่าจะสอนอะไร สอนเมื่อไร และสอนมากน้อยแค่ไหน
- 1.3 ผู้สอนภาษา มีความเกี่ยวข้องทางด้านภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาและวิธีการสอน ซึ่งจะต้องทราบว่าควรจะสอนอย่างไร

ผู้เกี่ยวข้องในระดับต่าง ๆ ตั้งกันล่า� จะต้องวางแผนการทำงานให้ประสานกันเงื่องจะทำให้นโยบาย เกี่ยวกับการสอนภาษาบารุงผลตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตามการที่จะนำภาษาศาสตร์มาใช้ในการเรียนการสอน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ จะต้องคำนึงถึง descriptions ของภาษาที่สำคัญและภาษาถี่นัด้วย

2. เมื่อมีการวางแผนเกี่ยวกับการใช้ภาษาแล้ว ก็ควรจะได้มีการศึกษาถึงความสามารถในการใช้ภาษา เนื่องจากเรารู้ว่ามีภาษาต่าง ๆ ในการใช้ภาษา แม้ว่าบางอย่างจะไม่ได้มีการเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ตาม แต่เราควรจะทราบในฐานะที่เป็นผู้ใช้ภาษา ซึ่งการใช้ภาษามีตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดความแตกต่างกันอยู่ 3 ทั่วไป คือ

ผู้บรรยาย : 1 ดร. อังกาน พากรุส
2 ดร. ชีระพันธ์ ล. ทองคำ

2.1 ตัวแปรทางด้านสังคม (ศาสตร์) คือ แต่ละคนมีบทบาทแตกต่างกัน ในการใช้ภาษา โดยจะต้องคำนึงถึงกฎเกณฑ์ของสังคม (norm) ด้วย และการใช้ภาษาในแต่ละสถานการณ์แตกต่างกันด้วย ฯลฯ

2.2 ตัวแปรทางด้านภาษาศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็นหลายส่วน เช่น paralinguistic คือการใช้ส่วนอื่น ๆ โดยไม่ใช้เสียงในการสื่อความหมาย, การออกสำเนียง (accent), การใช้ภาษาถิ่น นอกจากนี้ยังมีการนำภาษาอื่นมาใช้ในภาษาไทย อีกด้วย

2.3 ตัวแปรทางด้านภูมิศาสตร์ ซึ่งแบ่งออกเป็น ประเทศไทย ภาค ชุมชน ฯลฯ

3. การใช้ภาษาในชุมชนต่าง ๆ แบ่งออกเป็น ชุมชนที่ใช้ภาษาเดียว ชุมชนที่ใช้สองภาษา และชุมชนที่ใช้หลายภาษา แต่ภาษาที่มิได้ก่อให้เกิดปัญหาสำคัญในประเทศไทย จากผลการวิจัยของผู้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาษา ปรากฏว่าคนที่ใช้ตั้งแต่สองภาษาขึ้นไปรู้จักที่จะเลือกใช้ภาษาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

4. แผนที่ภาษาของประเทศไทย ซึ่งเป็นผลงานวิจัยของโครงการวิจัยภาษาไทยและภาษาพื้นเมืองของถิ่นต่าง ๆ จัดทำแล้วเสร็จเมื่อปี 2520 โดยแบ่งพื้นที่ของประเทศไทยออกเป็น 5 ส่วน โดยใช้ภาษาเป็นหลัก คือ แบ่งเป็น ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอิสาน ภาคตะวันออก และภาคใต้ ในแต่ละภาคยังแบ่งย่อยเป็นหลาย ๆ ส่วน ซึ่งมีการใช้ภาษาต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน

ภาษาที่ใช้ในประเทศไทยแบ่งได้เป็น 7 คราบใหญ่ ๆ คือ ไทย, มอญ-เขมร, ลาโอง-เพลิงเชียน, ชิเบต-พม่า, กะเหรี่ยง, แมว-เย้า และจีน แต่ละคราบมีพยัญชนะ เสียงวรรณยุกต์ และน้ำเสียงคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันไป

สภาพการใช้ภาษาของชุมชนที่พูดหลายภาษาหนึ่ง มีการเปลี่ยนภาษาที่ใช้พูดในการสื่อความหมายเมื่อพูดกับคนต่างถิ่น ต่างฐานะ หรือคนแปลกหน้า

แผนที่ภาษาที่ได้จัดทำขึ้นนี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้เราได้ทราบถึงสถานภาพภาษาในประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งจะเป็นแนวทางในการวางแผนนโยบายและการพัฒนาการสอนภาษาต่อไป

การอภิปรายทั่วไปเรื่อง “(1) สถานภาพภาษาในประเทศไทยในปัจจุบัน
(2) หลักการวางแผนนโยบายภาษาและแนวปฏิบัติ และ (3) แนวคิดเกี่ยวกับ
นโยบายภาษาของประเทศไทย” ประกอบการซักถามของผู้เข้าสัมมนา

สรุปการอภิปราย

1. ในการสอนภาษาต่างประเทศ มักจะถือกันว่า จะต้องให้ ผู้เรียน สามารถ เรียนรู้ ทักษะเบื้องต้นของภาษาแม่ให้ได้เสียก่อนเจึงจะเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศ บัญชาจึงอยู่ที่ว่า ควรให้เด็กเริ่มเรียนภาษาต่างประเทศเมื่ออายุเท่าไร เรื่องนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาทางด้านจิตวิทยา ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศเคยทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ และสรุปว่า การเรียนภาษาได้ดีนั้นขึ้นอยู่กับความถนัด (Aptitude) กับแรงจูงใจ (Motivation) และแรงจูงใจนั้นมีผลให้เรียนดีได้มากกว่าความถนัด ดังนั้น จึงควรจะคำนึงถึงเรื่องนี้เป็นสำคัญ

2. การสื่อสารมวลชน มีลักษณะแตกต่างจากการสื่อสารตามปกติมาก รวมทั้งวัสดุประสงค์ และวิธีใช้ภาษาเกี่ยวกับต่างกัน เมื่อสื่อมวลชนต่าง ๆ เข้าถึงประชาชนได้ง่าย การสอนเพื่อสนับสนุนการกิจของสื่อสารมวลชน น่าจะถือเป็นเรื่องที่อยู่ในอันดับสำคัญมาก สำหรับการควบคุมสื่อมวลชนต่าง ๆ ด้วยกฎหมายทำได้ยาก เพราะมีการหลีกเลี่ยงด้วยวิธีต่าง ๆ จึงควรมีการศึกษาหาวิธีที่ให้ผู้ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชนควบคุมกันเอง น่าจะได้ผลดีกว่า

ผู้ร่วมอภิปราย : ศาสตราจารย์ คุณรัชฎา อินทรกำแหง

ดร. อังกาน พลกรกุล

ดร. ธีระพันธ์ ล. ทองคำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นวลพรรณ เศวตเวช

ศาสตราจารย์ ดร. สิปปันนท์ เกตุทัด

ดร. เอกวิทย์ ณ ถลาง

ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสอาด

นavaอาภาศตรีประสงค์ สุ่นศิริ

3. นโยบายการสอนภาษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่ได้กำหนดไว้เป็นนโยบายที่ดี แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนภาษาให้ได้ผลต้องเน้นจึงต้องเน้นเรื่องการฟังเป็นสำคัญด้วย ควรเน้นการฝึกฝนเกี่ยวกับการฟังเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักฟังให้เกิดประโยชน์ และมีความสามารถในการติดต่อเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การนำเอาภาษาอื่นมาใช้ให้เป็นภาษาไทยเป็นสิ่งที่ดี เพราะจะทำให้ภาษาไทยมีการขยายตัวขึ้น และปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ทุกด้าน ซึ่งจะเป็นเครื่องประนันว่าภาษาของเราจะไม่ตาย เพราะรับพัฒนาการใหม่ ๆ ได้ สำหรับเรื่องการบัญญัติคัพพ์มีบัญชามากในการพัฒนาภาษา เพราะคัพพ์ที่บัญญัติใหม่บางคำไม่เป็นที่ยอมรับ จึงควรพิจารณาหาทางให้ผู้มีความรู้เดินทางในแต่ละสาขาวิชาได้ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทยให้ร่วมกันพิจารณาอย่างจริงจัง

5. นโยบายการศึกษาในระดับต่าง ๆ เป็นนโยบายที่ดีและมีความเหมาะสม แต่ในทางปฏิบัติผู้ที่จบการศึกษาในแต่ละระดับยังมีคุณภาพไม่ดีนัก ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษาขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถสามารถตอบอย่างแท้จริง นอกจากนี้บางแห่งยังขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้และทำร้าวต่าง ๆ จึงทำให้การศึกษาไม่สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ จึงควรมีการปรับปรุงทางด้านต่าง ๆ ดังกล่าวไว้สองคล้องกันด้วย

การบรรยายและการอภิปรายเรื่อง

“เนื้อประสงค์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศในระดับต่าง ๆ”

ผู้บรรยาย

- ศาสตราจารย์คุณหญิงจินตนา ยศสุนทร
- ดร. กัญญา สินธรรมแท้
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพาสน์ พฤทธิประภา
- ดร. เอกวิทย์ ณ ถลาง

ผู้ร่วมอภิปราย

- ศาสตราจารย์เติมศักดิ์ กฤษณะระ
- รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณ ชาญงาม
- รองศาสตราจารย์ ดร. กานดา ศีระจิตต์
- พลเรือตรีเมืองคล สักกว่า

สรุปการบรรยาย

เป้าหมายการสอนภาษาต่างประเทศ

1. เป้าหมายการสอนภาษาต่างประเทศ ไม่ว่าของสาขานี้หรือไทยควรเป็นเป้าหมายเดียวกัน คือ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้นั้น เช่น ใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมศึกษาต่อ ส่งเสริมคุณค่าของความเมียน漫ให้สมบูรณ์ ส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ฯลฯ เป็นต้น
2. ในการวางแผนเป้าหมายการสอนภาษาต่างประเทศภาษาใด ๆ นั้น จะต้องศึกษาความต้องการของประเทศควบคู่กับสภาพเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม รวมทั้งระบบการศึกษาของประเทศด้วย นอกจากนี้ในการนำรูปแบบและระบบการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของต่างประเทศมาใช้ จะต้องศึกษาถึงความเป็นมา และวิัฒนาการของภาษาหนึ่งๆ ด้วย
3. ปัจจุบันภาระสอนต่าง ๆ ของโลกได้เปลี่ยนไปมากและเมื่อคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศแล้ว เราอาจจะต้องให้ความสนใจกับภาษาที่ไม่เคยให้ความสนใจมาก่อน เช่น ภาษาของประเทศเพื่อนบ้าน เป็นต้น โดยให้มีการศึกษาภาษาเหล่านี้ในระดับอุดมศึกษา แต่หันไปเจาะเป็นต้องสร้างผู้รู้ในภาษาเหล่านี้มากนัก
4. เป้าหมายการสอนภาษาต่างประเทศควรจะตอบสนองกับความต้องการของทุกรุ่นคบ และตอบสนองในระหว่างปีในระดับนั้น ๆ ด้วย การจะกำหนดอย่างไรในแต่ละระดับนั้น จะต้องศึกษาความต้องการของผู้เรียน และไม่ควรสอนภาษาต่างประเทศในระดับต่ำหรือระดับประถมศึกษาที่ยังไม่มีความพร้อมหลาย ๆ อย่างทั้งทางด้านผู้เรียน ผู้สอน และสิ่งที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษา
5. การที่จะวางแผนเป้าหมายให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาต่างประเทศให้ใช้ได้ในขั้นตอนที่ 4 ทักษะผู้เรียนจะต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและต้องใช้เวลานานพอสมควร แต่ถ้าหากเราไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ ก็จะต้องเป้าหมายลงมาในระดับที่ส่องกันได้เช้าใจกันน่าจะเป็นการเพียงพอแล้ว ส่วนการที่จะเน้นทักษะหนึ่งทักษะใดเป็นพิเศษนั้น จะต้องดูความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียน ในการนำเสนอไปใช้ประโยชน์ต่อไปเป็นหลัก

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนภาษาต่างประเทศ

1. ผู้สอนจะต้องเป็นผู้วางแผนแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้เรียน และในขณะเดียวกันก็จะต้องปรับปรุงคุณภาพของผู้สอนด้วย เพื่อให้มีความรู้ความสามารถทั้งในทักษะต่าง ๆ ทางภาษาและวิธีการสอน
2. โปรแกรมภาษาควรจัดให้มีบทบาทประธาน สอดคล้องกับส่วนหนึ่งของประชุมการศึกษา
3. ในส่วนของวิชาพื้นฐานทั่วไปควรกำหนดให้ผู้เรียนเรียนภาษาต่างประเทศหนึ่งภาษา
4. การเปิดโปรแกรมภาษาในลักษณะกว้างเพื่อให้ทุกคนเรียนไปได้ไกล เท่าที่ความต้องด้วยความสนใจของผู้เรียน และควรจัดเป็นโปรแกรมเปิด กือ ผู้ใดเข้าเรียนเมื่อใด ออกรเมื่อใด ก็ได้ตามความจำเป็นของแต่ละคน
5. โปรแกรมภาษาไม่ควรตั้งเป้าหมายจำกัดว่า จะเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ควรสนับสนุนและมีความพร้อมทุกด้าน เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความต้องด้วยความสนใจ
6. โปรแกรมภาษา nênจะจัดเพื่อให้สามารถเอื้อต่อการนำไปทำประโยชน์ได้จริงๆ เช่น การประกอบอาชีพงานโดยอาชีวศึกษา หรือวิทยาการ เป็นแบบวิชาเอกคู่มิเนกุหนึ่งเป็นภาษาขานราก ทั้งแกนอักษรหนึ่ง ซึ่งเป็นวิชาชีพแขนงใดก็ได้ที่ศึกษาเป็นภาษาไทย
7. โปรแกรมภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ควรจะเป็นสิ่งที่มาเสริมปลายทางเมื่อผู้เรียนได้พื้นฐานมั่นคงจากการเรียนภาษาพื้นฐานเท่านั้น
8. จะเป็นไปได้หรือไม่ ที่เราจะเริ่มต้นอย่างดีและจริงจังโดยให้เด็กเริ่มเลือกเรียนภาษาต่างประเทศ เมื่อผู้เรียนมีทักษะเบื้องต้นที่เรียนรู้ภาษาแม่ในทักษะทั้ง 4 ดิพ่องความแล้ว อย่างเช่น ให้เริ่มในชั้น ม.3 ใช้เวลา 4 ปีก่อนเข้ามายศึกษาลัยเป็นต้น ทั้งนี้ ถือหลักว่า โปรแกรมเยี่ยม อุปกรณ์เยี่ยม ครุภัณฑ์เยี่ยม แต่ควรระวังในเรื่องที่ศักดิ์ของคนไทยที่ยังนิยมการเรียนภาษาอังกฤษแต่เด็กว่าเป็นสิ่งที่ควรภาคภูมิ
9. ในแต่ละสถาบันควรมีหน่วยงานกลาง ร่วมเป็นแหล่งเดียว ในอันที่จะทำหน้าที่รับผิดชอบ งานนโยบาย จัดโปรแกรม ควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามแนวทางที่วางไว้

สรุปการอภิปราย

1. น่าจะได้มีการสำรวจตรวจสอบผลผลิตที่ออกสู่ตลาด ว่าผลผลิตเหล่านี้มีข้อดีข้อเสียอย่างไร ต้องปรับปรุงในส่วนใด และเราสามารถช่วยเขาได้อย่างไร เพื่อเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการวางแผนเมือง

2. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง จะต้องปรับปรุงพร้อมกันทั้งระบบ มิใช่ปรับปรุงเพียงบางส่วน โดยเฉพาะผู้สอน จะต้องมีการฝึกอบรมผู้สอนทั้งในด้านอบรมวิธีการสอน แนะนำการทำเอกสารประกอบการสอน มิฉะนั้นไม่ว่าหลักสูตรจะดีอย่างไร หากผู้สอนไม่ได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กันด้วยก็จะทำให้หลักสูตรเหล่านี้ไม่สัมฤทธิ์ผล

3. ปัญหาสำคัญเบื้องต้นในการเริ่มสอนภาษาต่างประเทศ คือ ความพร้อมของผู้สอน ทั้งนี้ ผู้สอนไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางด้านภาษาศาสตร์มากนัก แต่ควรรู้จักนำเอาความรู้ทางภาษาไปใช้ในการสอน

4. การสอนภาษาในวิชาชีพเฉพาะบางวิชาชีพ เช่น ทหารเรือ เป้าหมายในการเรียนภาษาต่างประเทศก็เพื่อการเข้าใจภาษา การแสดงออกด้วยการใช้ภาษา ซึ่งเป็นเป้าหมายที่วางไว้นานแล้ว แต่ในปัจจุบันยังมีบางอย่างเพิ่มขึ้น คือเมื่อมากการเรียนภาษาต่างประเทศที่มุ่งในด้านการนำไปใช้ในการศึกษาเพิ่มเติมเพื่ออาชีพ แต่เท่าที่เป็นมากการเรียนการสอนภาษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะสัมฤทธิ์ผลทั้ง ๆ ที่มีอุปกรณ์ค่อนข้างพร้อม มีครุภัณฑ์ต่างประเทศ ทั้งนี้ก็เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพ ปัญหานี้เป็นผลจากระบบทหารที่ไม่สามารถดึงดูดบุคลากรมาทำงานทางด้านนี้

- โปรดอย่าลืม -

น้วยวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2524

ขอเชิญชวนสมาชิกประชุมใหญ่ สามัญประจำปี เพื่อเลือกตั้งกรรมการบริหารของสมาคมฯ ณ คณะศึกษาศาสตร์ ม. เกษตรศาสตร์ (ภายหลังการสัมนาเรื่องจุดมุ่งหมายการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย)

“หลักการวางแผนนโยบายภาษาและแนวปฏิบัติ”

สรุปการบรรยาย

1. การวางแผนนโยบายภาษาเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในระยะเวลา 10 กว่าปี มาแล้ว เพราะมีผู้เดินหน้าความสำคัญของการวางแผนนโยบายภาษา ซึ่งเป็นกิจกรรมซึ่งกระทำเพื่อแก้ไขปัญหาทางภาษาอย่างมีระบบระเบียบ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ ความมีมาตรฐาน ความเจริญงอกงาม ความเหมาะสมแก่สภาวะทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และวิทยาการที่เจริญก้าวหน้า รวมทั้งเพื่อความเจริญและมั่นคงของประเทศ

2. การวางแผนนโยบายภาษา มีขั้นตอนสำคัญ พoSruP ได้ 4 ขั้น คือ

- (1) ขั้นสำรวจหาข้อเท็จจริง
- (2) ขั้นวางแผนนโยบาย
- (3) ขั้นนำนโยบายไปใช้
- (4) ขั้นประเมินผลและแก้ไขขับเคลื่อน

การวางแผนนโยบายภาษาของแต่ละประเทศ ย่อมแตกต่างกันไปตามสภาวะ แวดล้อมและบัญชาติ ที่เผชิญอยู่และจะต้องแก้ไข

3. โดยทั่วไปปัจุบันประสงค์ในการวางแผนนโยบายภาษา แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

(1) จุดประสงค์ทางภาษาศาสตร์ คือ เป็นจุดประสงค์เพื่อภาษาโดยเฉพาะ เช่น การกำหนดมาตรฐานทางภาษา

(2) จุดประสงค์กึ่งภาษาศาสตร์ ซึ่งมุ่งว่า เมื่อใดที่กำหนดนโยบายภาษาที่วางไว้แล้ว ผลที่ได้รับจะเป็นเช่นที่ทางก้านภาษา สังคม หรือการเมืองก็ว่าย

(3) จุดประสงค์พิเศษเหนือภาษาศาสตร์ จุดประสงค์ประเภทนี้ปัญหาจึงๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ใช่ปัญหาทางด้านภาษา แต่ในการวางแผนนโยบายนั้น หากคงจุดมุ่งหมายทางภาษาแล้ว ก็จะเป็นผลต่อวาระที่มีปัญหาด้านอื่น เช่น ปัญหัสังคม ปัญหาการเมือง

ผู้บรรยาย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นวลพรรณ เศรษฐา

4. มีข้อสังเกตว่า ในการวางแผนนโยบายภาษาประจำชาติ ภาษาถิ่น และภาษาชนกลุ่มน้อย มักจะมีการขัดแย้งระหว่างนักสร้างชาติ (Nationalist) กับนักชาตินิยม (Nationalist) คือ นักสร้างชาติมีทัศนะว่า อะไรที่เป็นหนึ่งเดียวกันก่อให้เกิดเอกสารภาพ และเอกสารย่อمنนำมาซึ่งความเป็นบีกແຜ่น มั่นคง จะนั้น ประเทศหนึ่งจึงควรมีภาษาเพียงภาษาเดียว ส่วนนักชาตินิยมมีทัศนะว่า ความร่วมทางภาษาและวัฒนธรรมทางภาษา ย่อมแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ

สำหรับนักวางแผนนโยบายภาษาหนึ่งเห็นว่า ความแตกต่างกันระหว่างภาษา เชื้อชาติ และวัฒนธรรม มิใช่สิ่งที่กันความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ย่างไรก็ต้องที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความเข้าใจกันเป็นอันดีนั้น ต้องมีภาษาประจำชาติเป็นเครื่องเชื่อมโยง เป็นเครื่องสื่อสาร ทำความเข้าใจของคนทั้งชาติ และเป็นสัญญาลักษณ์ความเป็นชาติ ขณะเดียวกัน ภาษาถิ่นก็มี ความสำคัญอย่างมาก เป็นเครื่องผูกพันคนในท้องถิ่นไว้ด้วยกัน นักวางแผนนโยบายภาษาจึงมุ่ง ส่งเสริมทั้งภาษาประจำชาติและภาษาถิ่นให้เจริญ.org งานยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ก็ยังเห็นความสำคัญ ในภาษาและวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย แต่ขณะเดียวกันก็ต้องให้คนทุกกลุ่มระหองกว่า ทุกคน เป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย และเพื่อความเท่าเทียมกันในทุก ๆ ทาง ทุก ๆ คนจึงต้องเรียนรู้ เข้าใจและใช้ภาษาประจำชาติในการติดต่อสื่อสารกับคนในสังคม

สรุปได้ว่า การวางแผนนโยบายภาษาอย่างจะสามารถขัดความขัดแย้ง และก่อให้เกิดความ สงบสุขของชนทุกกลุ่มในชาติได้

อาหารจีนระดับคลาสสิค

เจ้าของรสดำที่ชวนล้มลอง

IATA COFFEESHOP & RESTAURANT

262/5 สยามสแควร์ ซอย 4

โทร. 2526514

ພົມເຫັນລາວ...

1. L'enseignement d'une langue répond ou doit répondre aux besoins économiques, politiques et culturels des pays respectifs.

De ce point de vue, nous ne devrions pas accepter sans examen des arguments comme "formation de l'esprit", "culture générale" ou autres pour justifier l'inclusion d'une langue donnée dans le plan d'études. Les pays économiquement forts ne cachent pas qu'ils fondent leur politique éducationnelle en matière de langues étrangères sur des raisons économiques ou politiques. Par exemple, dans le rapport de Conant sur l'éducation aux Etats-Unis, le conseiller présidentiel en matière d'éducation affirme que les jeunes Américains doivent étudier les langues étrangères, entre autres raisons, pour pouvoir participer à la compétition mondiale avec l'Union Soviétique.

Ceci ne veut pas du tout dire que je ne veuille pas reconnaître à l'enseignement du français ce que l'on appelle "une valeur formative". Sans aucun doute, l'apprentissage d'une langue étrangère représente une expérience culturelle et spirituelle de premier ordre pour le jeune enfant. Pendant cet apprentissage, l'élève est confronté - implicitement ou explicitement — avec le problème de la communication humaine et les diverses solutions que représentent les langues naturelles. Dans ce sens, l'enseignement d'une langue étrangère est aussi utile — ou aussi inutile — que l'enseignement de l'algèbre ou de la chimie. Mais vous ne m'en voudrez pas si, comme linguiste, je soutiens que cette valeur formative existe pour l'apprentissage de n'importe quelle langue, le suédois ou l'arabe aussi bien que le français ou le russe. Cette "valeur formative" ne résout pas la question : "Pourquoi le français ?"

2. Dans certains cas, la politique éducationnelle du pays inclut une langue étrangère déterminée pour des raisons sociales internes, comme l'existence d'une forte population d'immigrants.

En Amérique latine, c'est le cas de l'italien en Argentine et de l'allemand au Chili et au Brésil. Le français, en tant que langue étrangère, ne semble pas se trouver dans cette situation.

Il est intéressant de faire remarquer que cette attitude envers la langue étrangère reflète une attitude sociale des deux groupes humains concernés. Si le groupe immigrant

---

ໃນບົດຄວາມເຮືອງ L'enseignement du français en Amérique Latine : Bilan et perspectives
Girardo Alvarez ເທົ່າພູດເຕີງເຮືອງ ກາຣສໂນກາຢາທ່າງປະເທດໄວ້ອໍຍ່າງນໍາສັນໄຈ
(Le Français dans le monde No 102)

jouit d'un statut de prestige plus grand que le groupe national, sa langue est enseignée. Si ce n'est pas le cas, la langue étrangère n'est guère considérée. A ce sujet on peut comparer la situation des Italiens et de la langue italienne en Argentine et aux Etats-Unis.

3. Dans le cas de l'enseignement du français en Amérique latine, la fonction que doit remplir cet enseignement n'est pas du tout précise dans le moment actuel.

Je propose, comme hypothèse de travail, que le but de cet enseignement n'est pas - et mes amis Français le savent aussi bien que moi - d'"aimer la France", ni de "faire connaître et aimer la civilisation française", ni de "faire apprécier les chefs-d'œuvre de la littérature française"¹. Pour moi, le rôle de l'enseignement du français et sa justification est de pouvoir servir d'outil efficace dans la lutte de tous les pays latino-américains pour vaincre le sous-développement économique, technologique, scientifique et culturel.

Pour pouvoir atteindre ce but, il est évident que le contenu des programmes du secondaire doit changer radicalement, au moins au Chili, où sous prétexte de "français vivant" on fait du français pour touristes. Cette révision doit intervenir aussi, on s'en doute, au niveau des programmes universitaires de formation des professeurs de français. On doit souligner l'idée que nous enseignons le français en Amérique latine pour contribuer à la formation de notre propre culture, et non pour produire des "imitations de français", de même qu'on n'enseigne pas l'anglais pour former chez les Latino-Américains une conscience pro-nord-américaine. Je plaide donc ici pour un changement dans la mentalité avec laquelle nous travaillons dans les universités.

De ce point de vue, on peut supposer que nous assisterons dans les prochaines années en Amérique latine à une intensification de l'étude du français comme langue de communication scientifique et technique, ce qui n'ira pas sans entraîner l'exigence de nouvelles méthodes d'enseignement mieux adaptées aux objectifs spécifiques de la langue scientifique.

Dans un sens plus général, je suis d'avis que la grande contribution historique du français et des cultures francophones, dans le moment que vit l'Amérique latine, devra être non de servir de paradigme ou modèle impossible que devraient essayer d'imiter les Latino-Américains, mais de contribuer à leur travail pour le progrès et l'indépendance nationale.

GERARDO ALVAREZ

BIBLIOTHEQUE DE L'ATPF

เพื่อนสมาชิกที่รัก

นอกจากรายชื่อหนังสือที่พิมพ์ไว้ให้ในสารฉบับที่ 3 ประจำเดือน กันยายน 2523 และฉบับนี้แล้ว ห้องสมุดของเรายังมี วารสารรายปีกษ์และรายสัปดาห์ อีกหลาย ฉบับ เป็นที่นิยม เช่น L'Expresse, Le Point, Le Nouvel Observateur และ Elle ทุกเที่ยวเมล์ ถึงทุกวัย

สำหรับเอกสารที่สมาคมฯ ได้ผลิตขึ้นในกิจกรรมของสมาคมฯ ห้องสมุดของเรามีครบ ทุกฉบับ ท่านอาจไปหันคว้าและยังคงได้ค่า

บุรฉณา เชван์ชลากร

บรรณารักษ์ ส.ก.ฟ.ก.

โปรดติดตาม

ฉบับหน้าบรรณารักษ์จะจัดทำบรรณานุกรม บทความของวารสาร
สมาคมครุภำษะฝรั่งเศส ตั้งแต่ เล่มที่ 1 ปีที่ 1 - เล่มที่ 4 ปีที่ 4 มาเรียบ
เรียงและรวมไว้สำหรับการค้นคว้าและอ้างอิงของสมาชิก

Dictionnaire

1. DAUZAT, Albert, DUBOIS, Jean, MITTERAND, Henri "Nouveau dictionnaire étymologique et histétique".
Larousse 1971
2. MAQUET, Charles "Dictionnaire analogique"
Larousse 1971
3. Librairie Larousse "Petit Larousse en couleurs"
Larousse 1972
4. DUBOIS, Jean "Dictionnaire de linguistique"
Larousse 1973
5. GALISSON, R., COSTE, D. Dictionnaire de didactique des langues"
Hachette 1976
6. RACHET, Guy "Petit encyclopédie Larousse"
Larousse 1976
7. GILLON, E., MOREAU, C., MOREAU, J.L. "Pluri dictionnaire"
Larousse 1976
8. DUBOIS, JEAN "Dictionnaire du français langue étrangère Niveau 1"
Larousse 1978
9. ROBERT, Paul "Petit-Robert"
Le Robert 1978
10. DUBOIS, Jean "Larousse de la langue française lexis"
Larousse 1979
11. Librairie Larousse "Larousse de poche" (Précis de grammaire)
Larousse 1979
12. ROBERT, Paul "Micro-Robert"
Le Robert 1980

Histoire et Géographie

1. PERSONNE,E.,BALLOT,M.,MARC,G. "Nouveau livre d'histoire de France"
Armand Colin 1966
2. DUBY,G.,MANDROU,R. "Histoire de la civilisation française"
Moyen-Age 16e siècle
Armand Colin - collection U 1968
3. BOLY,J. "La Wallonie dans le monde français"
(2e édition) Institut Jules Destree, A.S.B.L.) 1971
4. RIOUX,Jean-Pierre "La révolution industrielle 1780-1880"
Editions du Seuil 1971
5. WOLFF,Philippe "Histoire de la pensée européenne-l'Eveil intellectuel de l'Europe"
Editions du Seuil 1971
6. DUPEUX,G. "La société française 1789-1970"
Armand Colin-collection U 1972
7. CRUBELLIER,M. "Histoire culturelle de la France"
Armand Colin-collection U 1974
8. REMOND,René "L'Ancien régime et la révolution 1750-1815"
Editions du Seuil 1974
9. REMOND,René "Introduction à l'histoire de notre temps le 19e siècle 1815-1914"
Editions du Seuil 1974
10. REMOND,René "Introduction à l'histoire de notre temps le 20e siècle de 1914 à nos jours"
Editions du Seuil 1974
11. DUBY,G.,MANDROU,R. "Histoire de la civilisation française"
17e - 20e siècle
Armand Colin - collection U 1976
12. GIROD,R./GRAND-CLEMENT,F. "Comment vivent les Français"
Hachette 1976
13. MIQUEL,Pierre "Histoire de la France"
FAYARD 1976
14. LEFEVRE,J. "Traditions de Wallonie"
Marabout 1977

15. MOLLAT, Michel "Genèse médiévale de la France moderne 14e - 15e siècle"
Arthaud 1977
16. MICHAUD, G., TORRES, G. "Nouveau guide France"
Hachette 1978
17. BLANCPAIN, M. / COUCHOUD, J.P. "La civilisation française"
(Edition revue et augmentée)
Hachette 1979
18. BLANCHON, R., BOURGET, J., LABASTE, A., SCHEIBLING, J. "La France"
Armand Colin - collection VARON 1979
19. CHAGNY, V., FOREZ, J. "Géographie"
(24e édition)
Armand Colin 1979

Littérature

1. LEMAITRE, H. "La poésie depuis BAUDELAIRE"
Armand Colin - collection U 1965
2. RAIMOND, M. "Le roman depuis la Révolution"
Armand Colin 1967
3. BERSANI, J., AUTRAND' M., LECARME, J., VERCIER, B. "La littérature en France depuis 1945"
BORDAS 1974
4. BRUNEL, Pierre "Histoire de la littérature française Tome 1 du moyen âge au 18e siècle"
BORDAS 1977
5. BRUNEL, Pierre "Histoire de la littérature française Tome 2 19e et 20e siècle"
BORDAS 1977
6. GSTEIGER, Manfred "La nouvelle littérature romande"
Ed. Bertil Galland 1978

Economie

1. SAMUELSON, Paul A. "L'économique - introduction à l'analyse économique Tome 1"
Armand Colin 1972
  2. SAMUELSON, Paul A. "L'économique - introduction à l'analyse économique Tome 2"
Armand Colin 1972
-

Langue

1. MARTINET, A. "Elements de linguistique générale"
Armand Colin 1970
2. GIRARD, D. "Linguistique appliquée et didactique des langues"
(3e édition)
Armand Colin - Longman 1972
3. ROBINS, R.H. "Linguistique générale : une introduction"
Armand Colin 1973
4. VANNOYE, F. "Expression communicale"
Armand Colin - collection U 1973
5. VANNOYE, F. "Expression communicale - Livret annexe"
(3e édition)
Armand Colin - collection U 1973
6. PICABIA, L. "Elements de grammaire générative applications au français"
Armand Colin 1975
7. VIGNER, G. "Ecrire et convaincre"
Hachette - collection Outils 1975
8. LOISEAU, R. "Grammaire française"
Hachette - collection Outils 1976
9. DE RENTY, I. "Lexique quadrilingue des affaires"
(anglais/américain . français . allemand . espagnol)
Hachette 1977
10. FAURE, G., DI CRISTO, A. "Le français par le dialogue"
Hachette - collection Outils 1977
11. BAYLON, C., FABRE, P. "Grammaire systématique de la langue française"
(2e édition revue et corrigée)
Fernand Nathan 1978

(อ่านต่อหน้า 32)

สมทบกองทุน
**สมเด็จพระศรีนครินทร์ทรงบรรณาธิการ
นี่เป็น
เนื่องในโอกาสพะชาنمายุ**
ครบ 80 พรรษา

เลี้ยงอาหาร
สำหรับทำบุญ และเลี้ยงอาหารเด็กกำพร้า
ณ วัดสะแกกร ตั้งต้อง 25 มกราคม 2524

กະชาทำบุญ
ทอดผ้าป่า

ชมลึก

12. NIQUE, C. "Initiation méthodique à la grammaire générative"
(3e tirage)
Armand Colin 1978
  13. KERLOC'H, J.P. "La reconstitution de texte - méthode structurale"
(2e édition)
Armand Colin 1979
  14. MOTHE, J. C. "L'évaluation par les tests dans la classe de français"
Hachette / Larousse 1975
  15. M. VILETTE, R. "Le test en langues étrangères"
Hachette 1975
  16. BARTOUT, D., BRUNELLE, L., PIACERE, J. "Lecture et orthographe - Problèmes d'apprentissage, d'évaluation et de rééducation"
Armand Colin - collection Boutrelier 1977
-

Méthodologie

1. ALMERAS, J., FURIA, D. "Méthodes de réflexion et techniques d'expression"
Armand Colin - collection U 1973
  2. B.E L.C. "Pierre et Seydou 1A, 1B, et 2"
(Livre de l'élève, cahier d'exercices écrits)
Hachette 1977, 1978, 1980
  3. REBOULLET, A., MALANDAIN, J. L., VERDOL, J. "Méthode Orange 1 "
(Livre de l'élève, cahier d'exercices, carnet du professeur)
Hachette 1979
  4. REBOULLET, A., MCBRIDE, N., OLIVIERI, C., WENDT, M. "Méthode Orange 2"
(Livre de l'élève, cahier d'exercices, carnet du professeur)
Hachette 1979
  5. CAPELLE,J. &G., GRAND - CLEMENT,F., QUENELLE, G. "La France en Direct 3"
Edition 80
(Livre de l'élève, Supplément au fichier d'utilisation)
Hachette 1980
  6. CAPELLE, J. &G. "La France en Direct 3"
(Fichier d'utilisation)
Hachette 1971
-

ทุน L'Ile de Ré

เมื่อปลายเดือนสิงหาคมนี้ ทางสมาคมฯ ได้ให้ทุนแก่สมาชิกจำนวน 2 ทุน โดยส่งไปร่วม stage กับชาวต่างประเทศ ณ ประเทศฝรั่งเศสประมาณ 2 สัปดาห์ ทั้งสิ้นสมาชิกผู้รับทุนคือจ่ายค่าเดินทางไปและกลับเองโดยสายการบินฝรั่งเศส จำนวน 14,000 บาท ส่วนค่าที่พักอาหารการกิน และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เมื่อไปถึงที่นั้นเป็นหน้าที่ของรัฐบาลฝรั่งเศสที่จะดูแลให้ความช่วยเหลือในการให้ทุน เนื่องจากเป็นทุนระยะสั้นจึงไม่มีการสอบแข่งขัน เพียงแต่สมาชิกที่ประสงค์ขอรับทุนเขียนใบสมัครส่งมายังสมาคมฯ ตามที่สมาคมฯ ได้แจ้งไปให้ทราบ จากนั้นองค์นายกของสมาคมฯ ทรงจับสลากเลือกสมาชิกผู้รับทุนและแจ้งไปยังสมาชิกผู้โชคดี ต่อจากนั้นเป็นหน้าที่ของผู้รับทุนท้องคิดคือขอทราบรายละเอียดจากสถานทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศสอีกรอบหนึ่ง เพื่อกำหนดวันเดินทางและเที่ยวบินพร้อมทั้งคำแนะนำนำทางฯ

เดินทางออกจากประเทศไทยเมื่อวันที่ 27 กันยายน พร้อมด้วยผู้รับทุนเช่นเดียวกันนี้ จากสมาคมครุศาสตร์ภาษาฝรั่งเศส เป็นอันว่าครั้งนี้ไปด้วยกัน 3 คน เมื่อถึงเวลาประมาณ 20.15 น. เที่ยวนั่นที่ AF 171 ได้ออกจากกรุงเทพฯ จากนั้นลงจากพักที่ Bombay และ Dubai ประมาณเวลา 7.10 น. ตามเวลาในฝรั่งเศส พากเราก็มาถึงสนามบิน Charles de Gaulle เนื่องจากมีข้าวของสัมภาระรุ่งอรุณทั้งหมดไม่รู้จักเส้นทางที่จะไปยังจุดนัดพบ จึงว่าจ้าง taxi ให้ไปส่งระยะทาง ก่อนขึ้นไกล ค่า taxi 120 F. เมื่อมาถึง C.C.C.S. (Le Centre de Coopération Culturelle et Sociale) ซึ่งเป็นที่นัดพบแล้ว เจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ทราบว่า Session de la Connaissance de la France จะมีในวันรุ่งขึ้น พากเราที่มาในวันนี้จึงต้องเช่า Foyer และหาอาหารรับประทานกันเอง เมื่อได้ห้องและเตียงที่ไม่แพงนักราคาเดียวละ 31 F. รู้สึกโล่งใจที่ไม่ต้องหอบหัวกันไปทางโรงแรม หลังจากรับประทานอาหารกลางวันที่ห้องอาหารของ Foyer และได้ชานกันไปเดินเที่ยวสถานที่ Champs Elysées โดยรถไฟฟ้าใต้ดิน (métro) ทุกอย่างเต็มไปด้วยความสวยงามสง่างาม ที่กรุงบ้าน ซึ่งใหญ่โตอ่ามานาถ่องข้างถนนเต็มไปด้วยต้นไม้เขียวชอุ่ม庇荫กันในบ้านเมืองของเรามาก ผู้คนแห่งกายเรียบร้อย เป็นที่น่าสังเกตุคนฝรั่งเศสคงชอบเลี้ยงสุนัขกันมาก แต่ละคนมีโซ่จูงสุนัข

อยู่ในมืออาชญาคดีข้างเย็น เที่ยวเดินชมอะไร่ต่อมิอะไรนั้นรู้สึกเมื่อยจึงกลับมาที่ Foyer รับ-ประทานอาหารเย็น มื้อนี้ราคาซึ่งคุณ 22 F เท่ากับมื้อเที่ยงลักขณาอาหารคล้ายคลึงกัน

วันนี้เป็นวันสุดท้ายที่จะได้เที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ ในเมืองการปารีสก่อนจากไป stage ไปต่อไป ได้พาไปชมย่าน Quartier Latin และ Rue de la Cité เมื่อที่นี่หากครูไฟใต้คันได้เห็นทุกคนมีทั้งนก
และดอกไม้ แม้กระทั่งนกยูงชนิดนี้ ก็ได้ไปชมสถานที่สำคัญทางศาสนา เช่น Sainte Chapelle หรือมหา
เรื่อย ๆ จนถึง Notre Dame ภายในโบสถ์กำลังมีพิธีทางศาสนา正在进行อยู่จากเบื้องหน้าก็มีความประทับใจ
ได้ลงชื่อชั้นได้คืนซึ่งเป็นที่ทุกนารถชาติคลั่งหัวพังของเมืองก่อในสมัยโบราณ ที่นี่ห้ามถ่ายรูป
ออกจากที่นี่ก็ได้เวลาอีกห้าวัน ที่นี่เป็นวันที่ใช้แล้ว เนื่องจากมีคนเข้าชมกว่าห้าหมื่นคนต่อวัน
ขณะบัง升起 4-5 โมงเช้า แต่ก็ต้องมีคนมาดูต่อเนื่องกันต่อเนื่อง จนกว่าจะหมดเวลา ที่ Louvre ที่ผู้
คนมากมายต้องนี่ยกเสียกันทั่วไป ภายในมีรูปปั้นและภาพเขียนต่าง ๆ มากมายล้วนแต่สวย
งามและมีคุณค่าทางศิลปะเป็นอย่างมาก ภาพที่คุณสนใจมากที่สุดก็คือ Mona Lisa ที่ให้ไว้ใน
จากนั้นก็พาลูกอุโมงค์ชมสวน Tuilleries ที่สวยงาม เดินเรื่อยมาจนถึง La Place de la Concorde
ในที่สุดก็มาถึงถนน Champs Elysées ซึ่งรวมคุณภาพมากันแล้ว คงหนึ่งเมื่อมาถึงในวันแรก ขณะเดิน
บังเอญพบพวกร้อยปีที่แล้วอังคณาที่เคยกลับด้วยกัน ส่วนไกด์นั้นก็กลับไปกับคนรักคู่มือที่อยู่ในบ้าน
ที่นั่นแล้ว ก็เดินทางกลับไปที่ Louvre แล้ว

3—5 เดือน) เรารักห้องที่มี 4 เดือน เป็นชาวไทย 3 คน และชาวฝรั่งเศสจากแคว้น Bordeaux อีก 1 คน เมื่อทุกคนทำธุระต่าง ๆ เสร็จแล้ว ก็ลงมาร่วมรวมกันที่ห้องโถง เนื่องจากเป็นคืนแรก ฉะนั้นจึงมีการแนะนำตัว พากเราทั้งหมดมีประมาณ 30 คน จาก 7 ประเทศ มี ไทย อังกฤษ โปแลนด์ แทนชาเนีย เกนยา อิยิปต์ และฝรั่งเศส เสร็จจากการแนะนำตัวแล้ว ก็แยกย้ายกลับ เข้าห้องพัก

เช้าวันรุ่งขึ้นหลังจากอาหารเช้าแล้ว มีโปรแกรมที่จะพาพวกเรายังที่ยวรอบเกาะโดยขี่จักรยาน (faire le vélo) ทุกคนมีจักรยานคนละคัน ส่วนผู้ที่ไม่ได้ก็นั่งรถยกไป เราขี่จักรยาน กันอย่างสนุกสนาน ถึงแม้ระยะทางจะไกลมากไปกลับก็ราว ๆ 46 ก.ม. แต่ทุกคนก็ไม่ได้บ่นว่า เหนื่อยเลย คงเป็นเพราะอากาศเย็นอยู่แล้ว ฉะนั้นแม้ว่าทางจะไกล ก็รู้สึกธรรมชาติ เราขี่ริมขอบถนนเรียงกันอย่างมีระเบียบ ผ่านสองข้างทางที่เต็มไปด้วยไร่องุ่นสีเขียว ส้ม สีเขียว และช่อองุ่นที่ให้ผลอย่างคงทน และเราจะได้รู้ต่อมาว่าที่เกาเนี้ยเป็นแหล่งผลิตเหลืองุ่นที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง นอกจากร้านยังมีการเลี้ยงหอยชนิดต่าง ๆ และมีการทำนาเกลืออีกด้วย บรรยายภาพที่นี่มาก เหมือนทุ่งนา บ้านเรือน ไก่ที่ได้พาพวกเรามาจากน้ำดึงบริเวณที่ตั้งประภาคร พวกเรายังยามขึ้นบนไฟปุ่นเงินขัน สูงสุดราว 250 ขั้น มองเห็นทัศนียภาพรอบเกาะสวยงามมาก และเห็นเป็นสีเขียวล้อมรอบคั่วันน้ำ เวลาไม่คลื่นชัดจะเห็นพองสีขาวริมหาดทราย ซึ่งเราคงต้องจารึกภาพเหล่านี้ไว้ชั่วนานที่เดียว ขาดกลับเราคงขี่จักรยาน คราวนี้มีการร้องเพลงกันไปด้วย ทำให้ทุกคนมีกำลังใจนกกลับมาถึงที่พัก ได้อย่างสบาย

วันนี้มีการแบ่งงานให้ทำ โดยเจ้าหน้าที่ของ stage เป็นผู้ให้หัวข้อเรื่องที่จะทำ แล้วให้พวกเราเลือกเอาว่าจะทำในหัวข้อใด โดยให้ทุกคนช่วยกันค้นคว้าและสรุประยุกต์ในวันสุดท้าย หัวข้อที่กำหนดมี Viticulture, Ostréiculture, Agriculture และ Histoire de l'Ile de Ré, Saline จากนั้นก็อธิบายถึงที่ที่จะไปค้นคว้า แล้วทุกคนก็แยกย้ายกันไปทำการตามกลุ่มที่ตนเลือก เราเลือกอยู่กลุ่ม Viticulture ทั้งนี้จะต้องทำรายงานตั้งแต่วิธีปลูกองุ่น ชนิดขององุ่น วิธีการเก็บเกี่ยวตลอดจน การทำเหลืองุ่นด้วย และเราเห็นว่าเนื้อที่ส่วนใหญ่ที่นี่ก็ปลูกองุ่นมากอยู่แล้ว เวลาเรารออาหารรายลักษณะ เดียวกัน โดยการเข้าไปขอความรู้จากเจ้าของไร่องุ่นแล้ว ยังสามารถเดินดูองุ่นซึ่งได้ด้วย เรียกได้ว่าได้ทั้งความรู้และรสที่เดียว ฉะนั้นหลังจากรับประทานอาหารเช้าแล้ว แต่ละกลุ่มก็จะออกค้นคว้าไปในที่ต่าง ๆ ถึงเวลาอาหารเที่ยงและเย็นก็กลับมารับประทานที่ห้องพัก แต่ในบางวันก็มีการถ่ายตัวยการพาไปท่องเที่ยวในเมือง หรือบางทีก็ให้ไปหาหอยตามริมชายหาด และว่าบ้านที่อยู่ตอนกลางคืนของแต่ละวันจะมีการร่วมสนุกกันทุกคืน มีทั้งร้องรำทำเพลง เล่นแคมป์ไฟ

ก่อนวันสุดท้ายที่จะกลับ ก็นำเรือข้ามไปเที่ยวเมือง La Rochelle ทุกวันเราได้พูดคุยกับคนต่างชาติในเมืองครึ่งเวลา 10 วันที่ภาระน้ำหนักเพื่อสนับสนุนภาษาชาติที่เกี่ยวข้องนั้น เมื่อถึงวันสุดท้ายที่จะต้องแยกย้ายกันกลับบ้าน ก่อนเย็นมีการเลี้ยงส่งพากเพียรกับอาหารทะเลสหอย่างดี ชนิดที่มีชื่อของเกาะโนโภเฉพาะอยู่นิสัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างสวยงามบนจานรับประทานกันตก แก้วล้อมกับเหล้าไวน์อย่างดีของเกาะนี้ บรรยากาศท่ามกลางแสงเทียนและแสงไฟจากกล้องถ่ายรูปที่ทุกคนพยายามจะเก็บไว้ เรายังคงเดินทางกลับบ้านที่ท่องเที่ยวที่สุดในประเทศฝรั่งเศส หลังจากนั้นทุกคนได้聚在一起 คืนนั้น เราได้ท้าทายการตัวยการ์ช์ว์ผลงานที่ทำกันมา มีทั้งรูปและสไลด์แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจทำงานของแต่ละกลุ่มอย่างร่วมมือร่วมใจ ตอนเช้าก็เตรียมข้าวของออกจากห้อง มีรถบัสที่จะนำเราไปส่งยังสถานีรถไฟ ทุกคน野心勃勃 สำหรับการห้อมแก้มคนละ 3-4 คน ทำอาคนไทยทำไม่ถูกง่ายไปหมด

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะเป็นระยะเวลาสั้นๆ ที่เราได้มีโอกาสสร้างสรรค์กับคนชาติอื่น สิ่งที่ให้คุณค่า นับว่าเป็นประโยชน์อย่างมากก็คือ “ภาษา” ที่เราพยายามจะพูดและฟังอย่างตั้งใจ ถึงแม้ในบางครั้งจะไม่รู้เรื่อง แต่ก็พอจะเดาได้บ้าง นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้วัฒนธรรมของชาวฝรั่งเศส อีกด้วย

พากเพียรกลับมาพักที่ปารีสอีก แต่ตอนนี้เราจะต้องออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด คืนแรกเรา มาพักที่ Foyer เดิม เพราะก่อนจะไปที่ภาคราชได้จองห้องหน้าไว้ 1 คืน แต่พอวันขึ้นจะอยู่ต่อ เพราะเห็นว่าค่าเช่าไม่แพงนัก แต่ก็ไม่มีห้องว่างเลย ในที่สุดก็ได้โรงแรม 2 ดาว แฉบ้าน Saint Michel ซึ่งเป็นย่านนักศึกษา ชื่อโรงแรม Able อยู่หัวมุมถนนพอดี ตกลงสนราคากิจวัตรประจำอยู่ได้คืนละ 120 F เป็นเกียงคู่ พร้อมอาหารเช้า แต่ไม่มีห้องน้ำต้องใช้ห้องน้ำร่วม เราพักอยู่ที่นี่ 5 คืน โรงแรมนี้สะอาดและสะดวกดี อยู่ในย่านที่มีกิจกรรมพลุกพล่าน มีสถานที่สำคัญๆ อยู่ใกล้ๆ เช่น Notre-Dame, Sainte-Chapelle กลางคืนนอนก็จะได้ยินเสียงคนตีพวงกุญแจรุ่นเล่นกันตามถนนหนทาง แต่เจ้าของโรงแรมประหัยด้านมาก แต่ละวันเรามักจะอาบน้ำตอนเย็น จะอาบน้ำแต่ละครั้งต้องขออนุญาต พ้ออาบน้ำเสร็จก็ต้องล็อก เมื่อตอนกิจค่าห้องจะบวกค่าอาบน้ำด้วย แต่เราไม่ยอมให้เพริ่งให้ตกลงไว้แล้วว่า จะอาบน้ำด้วย ตอนที่อยู่โรงแรมเรามีเวลาเป็นของคนเดียว ฉะนั้นแต่ละวันเราจะจะไปเดินเล่นในเมือง เช่น Luxemburg หรือ Eiffel เป็นต้น สถานที่เหล่านี้เราเพียงแค่นั่งรถผ่านเท่านั้น ตอนที่มีไกด์พากเที่ยว บางวันก็ลง métro เล่นกัน หรือไปเดินเที่ยวตามห้างสรรพสินค้า เช่น Samaria, Printemps, Galeries Lafayette และ Marks & Spencer นอกจากนี้เรายังต้องการซื้อหนังสือ จึงพยายามซื้อกันหาร้านต่างๆ จนพบคือ Hachette, Larousse และ Gilbert ของปารีสแพงมาก

เรายาيانซื้อแต่สิ่งที่จำเป็นจริง ๆ แม้กระหงอาหารที่จะกินในแต่ละมื้อ ทุกวันเราจะซื้อไข่ไก่ต้ม กันคนละหลาย ๆ ฟอง เพราะราคาค่อนข้างจะถูกกว่าอย่างอื่นและได้ประโยชน์ด้วย ไข่ไก่ที่นี่ราคา ฟองละ 1.10 F วันหนึ่ง ๆ ประมาณ 5-6 ฟอง เรียกว่า 5 วันซื้อไปจนคนขายจำได้แล้วกัน แต่สิ่งที่เรามากซื้อเก็บไว้กินกันก็คือ ผลไม้ได้แก่ แอปเปิล ลูกพีช และอุ่น ๆ ซื้อกันเบ็นกิโล แม้ค่า ผลไม้ที่นี่จะถูกมาก เวลาซื้อหินเลือกไม่ได้เด็ดขาด คนขายหินให้เองจะเอาถูก กิกิโลกับอก ที่แรกเราไม่รู้พอเห็นแอปเปิลลูกสวย ๆ ก็รีบหินเลย คนขายรีบหัมหันที่ ผิดกับบ้านเราทั้งเดือก หงต่อ ของที่นี่ราคาถูกทุกอย่าง แต่ก็ซื้อแล้วสบายใจได้ว่าไม่โดนโกงราคา

วันสุดท้ายที่เราจะเดินทางกลับเมืองไทย ตอนเข้าเรย়ังคงเดินทาง Saint Michel เพื่อ หาซื้อของที่ระลึก เดินจนกระหงเที่ยง กลับเข้ามาเตรียมขันของ เจ้าของโรงเรมช่วยบริการเรียก taxi ให้ เราจ้าง taxi ให้มาลงที่ Porte Maillot เพื่อนั่งรถของสายการบิน Air France ไปยัง สนามบิน กรุงน้ำเราเสียค่า taxi เพียง 23 F เท่านั้นถูกกว่าเมื่อตอนข้ามมาหาก เราเดินอยู่แถว สนามบินเพื่อคอยเที่ยวบินที่ AF 171 ออกเวลา 22.30 น. เดินจนทัว่ได้ของติดไม้กิດมีมองบ้าง เมื่อถึงเวลาเครื่องบินออก เราวิ่งใจหายที่จะต้องจากปารีสเดินที่เราไฟฟัน แล้วทุกสิ่งก็ถ่าย ความผันที่ค่อยเลือนหายไป เมื่อเครื่องบินบินสูงขึ้นเหนือสนามบิน Charles de Gaulle ขณะเดียว กันเรารู้สึกดีใจที่จะได้กลับมาพบกับความอบอุ่นในเมืองไทยที่พรั่งพร้อมด้วย พ่อ แม่ พี่ และ มิตรทุกคน สิ่งที่ทำให้เรารีบมาระหว่างนี้ไม่ได้เลยเห็นจะเป็นรอยแผลเป็น ที่เราได้จากการyan มากเป็นแน่ เป็นแผลเป็นที่คงจะไม่จากเราไปได้ นับเป็นของที่ระลึกอย่างดีที่เดียว เรากล่าวกัน เสมอว่า มันเป็น “Bien Souvenir de l'Île de Ré”

ทุนที่ทางสมาคมฯ ได้ให้นั้น แม้ว่าจะเวลาจะสั้น แต่นับว่าได้สร้างประสบการณ์ และ โลกทัศน์แก่ผู้รับทุนอย่างยิ่ง ทั้งทางสมาคมฯ น่าจะได้พิจารณาเกี่ยวกับค่าเดินทางของผู้รับทุนด้วย เนื่องจากทุนประเภทเดียวกันนี้แต่ละประเภทที่ใบ้นั้น รัฐบาลฝรั่งเศสมีเงื่อนไขในการให้ทุนแตกต่างกัน ในเรื่องค่าใช้จ่าย และอายุของผู้รับทุน ประเภทเรารู้สึกจะร่วมกว่าประเภทที่ไปห้องหมอด เราต้องจ่ายค่าเดินทางเอง ส่วนพวกเขาก็ต้องเสียเฉพาะค่าอาหารและค่ารถไฟจากปารีสไปยังสถานที่ ร่วม stage ซึ่งถูกกว่าค่าเดินทางมาก บางประเภทก็ได้รับค่าใช้จ่ายห้องหมอด เรื่องอายุก็ไม่เป็นไปตามกำหนด บางคนอายุเกิน 40 ก็ยังได้รับเลือกมา สำหรับผู้รับทุนประเภทนี้ ควรจะสำรวจ ความพร้อมเสียก่อนเพื่อให้ตรงกับจุดมุ่งหมาย เมื่อไปถึงแล้วสามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างสะดวก เช่น ว่ายน้ำได้ จีกกรายได้ และที่สำคัญมีความสามารถในการแสดง ความคิดเห็นได้แบบ ไม่ ให้พรีบและความรู้รอบตัวเกี่ยวกับบ้านเมืองของตนและอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เรา หวังว่ารัฐบาลฝรั่งเศสคงให้ทุนประเภทนี้แก่สมาคมฯ ของเรือกในโอกาสต่อ ๆ ไป

๖ สัปดาห์ที่ Caen

ประจำณ ลีสต์วิเคราะห์

ก่อนถึงวันเดินทางได้เตรียมตัวดังนี้ :—

1) เตรียมทำพาสปอร์ต (ใบเบิกทางออกนอกประเทศ)

ถ้าจะทำพาสปอร์ตด้วยตนเอง กรุงเทพฯ ๑๗๔ [2324] ก่อนอื่นก็ไปที่กองทำหนังสือเดินทางกระทรวงการต่างประเทศ ให้วงษ์ราษฎร์มาย เพื่อขอแบบฟอร์มมากรอกให้ครบตามจำนวนที่เข้าใหม่ และนำไปยื่นเรื่องพร้อมทั้งรับบัตรต่อคิว แล้วอยู่จนกว่าจะเรียกผู้รับรองของเรามาเข้าไปสอบสวนซึ่งไม่นานนัก ระหว่างนี้เขาก็จะให้เราเซ็นชื่อให้ถูกต้องหน้า พ่อเสร์เจียบร้อยแล้ว เขาก็จะเก็บเอกสารไว้หนึ่งชุด อีกชุดหนึ่งเขาก็ให้เราถือไปที่สันติบาล เพื่อสอบประวัติโดยผู้รับรองต้องไปเซ็นชื่อรับรองด้วย จากนั้นก็คงไปรับพาสปอร์ตตามวันที่เข้าตัด

อย่างไรก็ตาม ถ้าไม่มีเวลาและหาคนรับรองไม่ได้ จะใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยวที่ได้โดยเสียค่าบริการ 300 บาท นอกจากนี้จากค่าธรรมเนียม 1,000 บาท ซึ่งแม้ว่าจะทำพาสปอร์ตด้วยตนเองก็ต้องเสียอยู่แล้ว ถ้าจะทำพาสปอร์ตวิธีนี้ให้นำรูปถ่ายขนาดสองนิ้วครึ่งจำนวน 11 รูป ทะเบียนบ้าน บัตรประชาชน ใบเปลี่ยนชื่อ—สกุล และทะเบียนสมรสไปที่บริษัทเพื่อเซ็นชื่อ และให้รายละเอียดต่าง ๆ แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทซึ่งจะกรอกแบบฟอร์มให้เราทุกฉบับ จากนั้นเราจะด่วนที่เราวางเพื่อไปกองทำหนังสือเดินทางกระทรวงการต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ของบริษัทจะนำแบบฟอร์มที่กรอกเรียบร้อยแล้วไปยื่นและให้เราอธิบายเพื่อนำบัตรประชาชนไปแสดงและรับเอกสารออกมายให้เจ้าหน้าที่ของบริษัท เพื่อพาร์ไปสันติบาลสอบประวัติ โดยผู้รับรองของบริษัทจะเซ็นชื่อรับรองให้ และนัดเราไปรับพาสปอร์ตที่บริษัทหลังจากวันสอบประวัติ 14 วัน ไม่นับวันหยุดราชการ

2) เตรียมทำวีซ่า (ตราอนุญาตที่ประเทศบังลงในพาสปอร์ต) โดยนำพาสปอร์ต ทั้งเครื่องบิน ไปรับรองการได้รับทุน (Attestation) และรูปถ่าย 1 รูป ไปที่สถานทูตฝรั่งเศสเพื่อ

กรอกแบบฟอร์ม และหลังจากยื่นแบบฟอร์มนั้นแล้ว 48 ชั่วโมง ก็ไปรับพาสปอร์ทที่มีตราประทับอนุญาตให้เข้าประเทศได้ตามจำนวนวันและจำนวนครั้งที่ขอ และทางสถานทูตอนุญาตสำหรับผู้ได้รับทุนไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการทำวีซ่า อนึ่ง ถ้าต้องการจะไปประเทศไทยอีก ก็ต้องไปตามสถานทูตต่าง ๆ เพื่อขอวีซ่าให้ครบ ถ้าไม่มีเวลาขอวีซ่าครบถ้วนทุกประเภทตามท้องการจะไปขอวีซ่าที่ปารีสหรือตามเมืองหลวงของประเทศต่าง ๆ ก็ได้ อย่างไรก็ได้เป็นไปได้ ขอวีซ่าจากกรุงเทพฯ สะดวกที่สุด จะได้ไม่ต้องเสียเวลาและเสียค่ารถเพื่อเข้าเมืองหลวงของสถานทูตต่าง ๆ ที่เรามิใช่นานาชาติ ระยะเวลาในการขอวีซ่านั้นขึ้นอยู่กับสถานทูตแต่ละแห่ง เช่น สถานทูตสวิสเซอร์แลนด์ให้เวลาเพียงครึ่งวันก็เสร็จเรียบร้อย นอกจากนี้ประเทศไทยลุ่มเบเนลักซ์ ซึ่งมี 3 ประเทศคือ เบลเยียม, เนเธอร์แลนด์, และลักเซ็งเบอร์ก ขอวีซ่าเพียงประเทศไทยหนึ่งประเทศได้ประเทศไทยเดียว ก็ใช้ได้ทั้ง 3 ประเทศ ด่วนประเทศไทยมั่นคงไม่ต้องขอวีซ่า เพราะเข้าจดทะเบียนพาสปอร์ตเท่านั้น

3) "ไปสถานเสาวภาเพื่อฉีดวัคซีนกันอหิวาต์" ซึ่งคุ้มกันโรคได้ 6 เดือน และปลูกผึ้งกันฝีดาษซึ่งคุ้มกันโรคได้ 3 ปี ทั้งนี้ต้องเสร็จก่อนวันเดินทาง 7 วัน เขาจะให้ไปรับรองเป็นเล่ม สีเหลืองคำโดยเสียงเงิน 40 บาท แต่หลังจากเดินทางไป 7 ประเทศ คือ ฝรั่งเศส อังกฤษ เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ เยอรมันตะวันตก สวิสเซอร์แลนด์ และอิตาลี ก็ไม่มีประเทศไทยขอกรา อย่างไร ก็ตามถึงแม้ว่าเขายังไม่ตรวจเป็นประโยชน์แก่ตัวเราที่มีภูมิคุ้นทานโรคดังกล่าว

4) เรื่องการเงิน แม้ว่าจะได้รับทุน ผู้เข้ารับการอบรมก็ต้องเตรียมเงินส่วนตัวไปด้วย เพื่อสำรองจ่ายก่อนได้รับทุนซึ่งเขายังจ่ายให้梧ตะคริว์เดือน 950 ฟรังก์ 梧ตะคริวอย่างเร็วที่หนึ่งสัปดาห์หลังจากเราไปถึง การนำเงินออกนอกประเทศนั้น ถ้าเป็นเงินไทยต้องไม่เกิน 500 บาท เงินต่างประเทศไม่เกินวันละ 80 เหรียญสหรัฐ และถ้าจะนำเงินออกเกินหนึ่งเดือนขึ้นไปคือ เกิน 2,400 เหรียญสหรัฐขึ้นไป ต้องขออนุญาตจากธนาคารแห่งชาติ การนำเงินติดตัวไปปั้นนั้น จะแลกเป็น Traveller's cheques (Chèques de voyage) ก็จะปลอดภัยดี แต่แลกเป็นเงินสดติดตัวไปด้วยสักจำนวนหนึ่งก็จะสะดวกกรณีร้านค้าบางแห่งรับแต่เงินสด เศษสถานก็มีประโยชน์ในการใช้กับเครื่องรับฝากของอักษรโนมัติกานสถานีรถไฟ หรือเพื่อเข้าห้องน้ำสาธารณะ

5) ถ้าต้องการห้องเที่ยวประเทศไทยซึ่งสะดวกสบายมากก็สามารถซื้อตั๋วที่เรียกว่า Burailpass ใจกลางบริษัททีทแซลล์ อินเตอร์เนชันแนล ทราบสปอร์ต เชอร์วิสเซส จำกัด ถนนเพลินจิต ซึ่งเข้าใจง่ายพิมพ์ชื่อและหมายเลขอพาสปอร์ทของเรานก็ว่าชื่อมีนาคมเท่าบัตรประชาชน ส่วนวันที่เราจะเริ่มใช้ตั๋วนั้นต้องให้เจ้าหน้าที่ของสถานีรถไฟที่เราจะเดินทางเป็นผู้

บันทึกให้ อาย่างไรก็ตามถ้ายังไม่แน่ใจจะไปซื้อตัวคั่งกล่าวตามสถานีรถไฟที่ปารีสก็ได้ ราคา ก็ ไม่แตกต่างกันนัก เช่น ตัวที่มีกำหนด 15 วัน ช้อที่กรุงเทพฯ ราคา 4,305 บาท ช้อที่ปารีสราคา 926 ฟรังค์

6) การนำแต่สิ่งของที่จำเป็นไปเท่านั้น เพราะพอไปถึงก็อย่ากางซื้อหนังสือและของอื่น ๆ จะได้ไม่เป็นบัญหาเรื่องน้ำหนักเวลาขากลับ อาย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นหนังสือจะส่งกลับทางเรือไม่ต้องลงทะเลน้ำตื้นก็ได้โดยบรรจุในถุงล่อง ๆ ละ 5 กิโลกรัม เสียค่าส่งกล่องละ 17 ฟรังค์

ส่วนเรื่องเสื้อผ้านั้นควรเตรียมเสื้อแขนยาว การเงยขาจากวออย่างละ 3 ตัว และกระโปรง 1 ชุดก็พอแล้ว ทั้งเสื้อการเงยและกระโปรงควรมีกระเบื้องลาย ๆ แห่งเพื่อพกเงินติดตัว นอกจากนี้ก็เตรียมเสื้อกันหนาวหนา ๆ หมวก ถุงมือ ผ้าพันคอและถุงเท้า เพราะถึงแม้ว่าจะเป็นฤดูใบไม้ผลิ อากาศก็หนาวมาก มีอุณหภูมิเฉลี่ย 5° เชลเซียส รองเท้าก็ควรเป็นรองเท้าที่สันไม่สูงนักและใส่สบายที่สุด เพราะต้องเดินไกลและเดินมาก รองเท้าแต่ละคู่เป็นสิ่งจำเป็นเวลาไปอbanน้ำ ผ้าถุงก็ เช่นกัน เพราะที่พักบางแห่งเป็นหอพักรวมกันทั้งหญิงชายและใช้ห้องน้ำแห่งเดียวกัน สิ่งจำเป็น หลังจากน้ำาก็คือน้ำหนักหรือเครื่องสำอางทั้งหมดเพื่อบรรจุในกระเป๋า

นอกจากนี้จะนำผ้าห่มใหม่พร้อมชิ้นเบาแต่ก่อนไปด้วยก็ดี เพราะผ้าห่มที่ห่อพักหนักมาก ผ้าเช็ดพื้นก็เป็นสิ่งจำเป็นเพราะในห้องพักมีอ่างล้างหน้า แปรงสีฟัน และ bidet จะได้มีผ้าเช็ดน้ำที่กระเด็นเป็นพันธ์ ไม่ขนไก่เล็ก ๆ ก็ควรนำไปด้วย เพราะ femme de ménage จะทำความสะอาดห้องให้เราโดยใช้เครื่องดูดฝุ่นสเปรยาหัลครรังเท่านั้น วิทยุ-เทปเครื่องเล็ก ๆ ก็มีประโยชน์มาก จะได้เปิดฟังและอัดเทปประยุกต์ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ ชิ้งเทากับไดเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของเขามักระหว่างอยู่ในห้องพักก็ตาม

ยาที่จำเป็นคือ ยาแก้ไข้หวัด ยาแก้แพ้อากาศ ยาหม่อง วิต พลาสเตอร์ยาปิดแผล และทิงเจอร์ไอโอดีนใส่แพลสติก

*Tisau
Seetichbita
รักษา*
สิ่งที่จำเป็นอื่น ๆ คือ แวนตาสำรองสำหรับผู้สูม่วงค่า พจนานุกรม สมุด ที่เย็บกระดาษ ถักอ๊อกเทป กระดาษห่อของสินค้าต่างๆ เชือกผูกของ ชิ้งใช้เป็นราวกากผ้าในห้องพัก ด้วยก็ได้ เชิ้มและถ่าย เสื้อช่อนปลาย กระไวร ไขควง ไฟฉาย มีดปอกผลไม้ ที่เปิดกระป่อง ช้อน ช้อนอุดมเนียมเบา ๆ ใช้ผสมน้ำร้อนกับน้ำเปลี่ยนล้างหน้าแปรงฟัน แก้วและชาม พลาสติกที่มีฝาปิดสนิท ๆ ชิ้งนอกจากจะใช้เป็นภาชนะใส่อาหารจะต้องห้องพักแล้ว ยังใส่อาหารติดตัวเดินทางไปยังที่ต่าง ๆ ได้อีกด้วย พริกปืนเพื่อใช้ยำอาหารต่าง ๆ เวลาเบื้องอาหารรสดีของฝรั่งเศส ข้าวสารสักเล็กน้อยเพื่อใช้ตอนระยะแรก ๆ ก่อนจะหาซื้อได้ และสิ่งที่ไม่ควรลืมคือหม้อหุงข้าวไฟฟ้าไม่เล็ก ๆ เพราะส่วนใหญ่แล้ว อาหารมือเย็นเราไม่สะดวกที่จะไปรับ

ประทานที่ห้องอาหารของมหาวิทยาลัย (Restaurant Universitaire ชื่นนิยมเรียกสั้น ๆ ว่า Restau U) จึงทำอาหารทานกันเองที่หอพัก ซึ่งแต่ละห้องตีกมีห้องครัว 1 ห้องพร้อมกับมีเตาไฟฟ้า 2 เตา และอ่างล้างชาม 1 ชุด แต่บางครั้งมีนักศึกษาจำนวนมากต้องการใช้ห้องครัวเหมือนกันทำให้ต้องรอ กันนั้นด้วยเครื่องใช้ครบที่สามารถทำอาหารง่ายๆ ในห้องพักของเราได้ ที่ว่าการไปรับประทานอาหารที่ Restau U ไม่สะดวกคือบางครั้งเป็นระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยปิดภาคเรียน ปิดเนื่องจากเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือปิด เพราะมีการสไตร์คของนักศึกษา เข้าจะเปิด Restau U เพียงบางแห่งหมุนเวียนกันไปโดยติดประกาศไว้ตาม Restau U Restau U บางแห่งอยู่ไกลจากหอพักมากต้องขับรถไป กม. เมื่อไปถึงแล้วก็ต้องเข้าคิวยาวมาก และนักศึกษาต่างชาติโดยเฉพาะอิหร่าน เลบานอน และพูนกุ่มที่มาจากอิหร่านก็ต้องเข้าคิวยาวมากเพื่อแข่งคิว ยังไปกว่านั้นระหว่างเดินทางไป Restau U จะต้องเผชิญภัยจากหน้าที่ และความซับซ้อนของทางเดิน 14 กิโลเมตร เท่านั้น

ภาระเบ่าถือไม่ควรเล็กนัก จะได้เสียสุดยอดกับนักศึกษา ดินสอ ปากกา ยางลบ ไม้บรรทัด เล็ก ๆ ดุจพลาสติกขนาดกำลังดีไม่เล็กนัก ซึ่งจะใช้ได้สารพัดประโยชน์ที่เดียว แปรรูปพื้นดินและบุสีพื้นก็ควรใส่ในภาระเบ่าถือเพื่อใช้บนเครื่องบิน ซึ่งใช้เวลาเดินทางถึง 16 ชั่วโมงและทานอาหารหลากรส นอกจากนี้ควรที่ร่วมมกการซื้อบุคคลแฝ่นเล็ก ๆ ขนาดนามบัตรพร้อมกับพิมพ์ชื่อ-สกุล และที่อยู่ของเรางานที่กรุงเทพฯ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษใส่กรอบเบ่าถือไว้ด้วย เมื่อมีโอกาสจะได้มอบการ์ดขอบคุณพร้อมที่อยู่ของเราโดยไม่ต้องเสียเวลาเขียนในชุดนั้น และควรเตรียมของที่ระลึกชิ้นเล็ก ๆ ติดตัวไปด้วย เช่นพวงกุญแจที่มีสัญลักษณ์ของไทยเพราฯ อาจต้องใช้ จะได้มีใช้ได้ทันเหตุการณ์ ส่วนของที่ระลึกชิ้นใหญ่ก็ใส่กรอบเบ่าใบใหญ่ไป ของที่ระลึกนี้ให้จัดให้อารย์ที่สอนพากเรา 5 ท่าน ให้อารย์ที่พำนังเก่า 1 ท่าน ให้เจ้าหน้าที่ CROUS (Centre Régional des Oeuvres Universitaires et Scolaires) ที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือให้บริการแก่พากเรา 7 ท่าน ให้ครอบครัวที่เชิญเราไปรับประทานอาหารที่บ้าน และให้คนขับรถที่ขับรถมาส่งชั้นรถไฟวันกลับไป ปารีสด้วย นอกจากนี้ชุด cartes postales เกี่ยวกับประเทศไทยไปมาก ๆ ด้วย พร้อมทั้งเตรียมความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยโดยเฉพาะทางด้านวัฒนธรรม แสงสมบูรณ์ไทยที่ใช้แล้วก็ควรนำไปด้วย เพราะเด็ก ๆ ที่นั้นต้องการมาก

ทางที่ผู้ที่จะเข้ารับการอบรมควรจะได้พบปะหรือนัดที่มายกันแล้วหน้าก่อนออกเดินทาง จะได้แบ่งหน้าที่กันว่าผู้ใดจะนำอะไรไปบ้างจะได้ไม่ซ้ำกัน แต่ของใช้บางอย่างถ้ารวมกันอาจจะไม่สะดวกกรณีที่ไม่ได้อยู่หอพักเดียวกัน

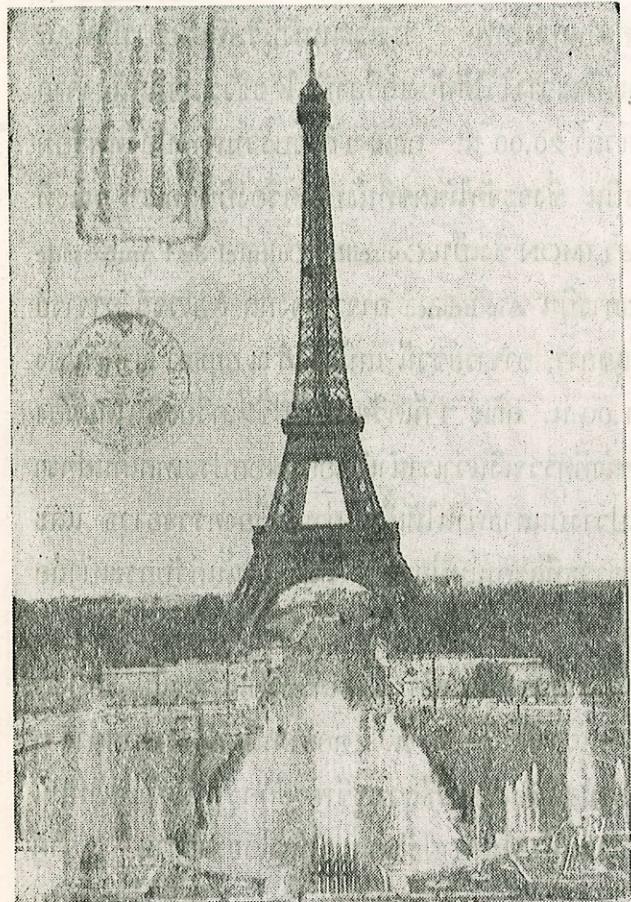
การเตรียมตัวในการเดินทางไปรับทุนอบรม ณ เมือง Caen ประเทศฝรั่งเศสครั้งนี้ จะพร้อมบินบุรุษไม่ได้เลย หากไม่ได้รับความกรุณาให้คำแนะนำจาก ดร. จิตรเกษม สืบสุญเรือง

อาจารย์อุรัจนา เชาว์ชลาการ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และอาจารย์รัตนา มัณฑะจิตร แห่งโรงเรียนวัดบวรนิเวศ

เมื่อถึงวันเดินทาง คือวันที่ 31 มีนาคม 2523 เวลาประมาณ 19.00 น.-19.30 น. ค่อนข้างเข้ารับการอบรมได้ไปพบกันที่ท่าอากาศยานกรุงเทพ บริเวณหน้าบริษัทสายการบิน Air France เจ้าหน้าที่ได้ซึ่งหน้าหนังกระเบื้องไว้ให้ทั้งเครื่องบินโดยชั้นรวมกันเนื่องจาก เป็นกลุ่มจังหวัดเฉลี่ยน้ำหนักกันไป พอดีเวลา 20.00 น. คณะฯ กีรติธรรมพาสปอร์ตพร้อมเงินค่าดำเนินcost 50 บาทให้เจ้าหน้าที่สายการบิน ซึ่งจะจัดให้เลขที่นั่งบนเครื่องบินแก่เรา ขณะที่รออยู่นั้นคณะฯ ก็ถ่ายรูปกับ Monsieur André LIMON ซึ่งเป็น Conseiller Culturel de l'Ambassade de France คุณทวีศักดิ์ และเจ้าหน้าที่ของสายการบิน Air France อาจารย์จงกล สุภเวชย์ อาจารย์อุรัจนา เชาว์ชลาการ, อาจารย์พรวณี มนิตสุขการ, อาจารย์ชวนี เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา ญาติพี่น้องเพื่อนฯ และลูกศิษย์ที่ไปส่ง เมื่อถึงเวลา 21.00 น. คณะฯ กีติธรรมตัวไปขึ้นเครื่องบินโดยต้องเดินผ่านด้านขวาพาสปอร์ต แล้วผ่านเจ้าหน้าที่ตรวจเงินว่าเรานำเงินออกนอกประเทศเกินอัตราที่กำหนดหรือไม่ ต่อจากนั้นก็นำกระเบื้องไปวางบนสายพานให้เลื่อนผ่านเครื่องตรวจอาวุธ และคณะฯ ก็ต้องเดินผ่านประตูซึ่งติดเครื่องตรวจอาวุธที่ลักษณะเหมือนกัน หลังจากนั้นกีรติธรรมเบื้องตัวและไปชี้รหัสที่จักรไวย์ให้เพื่อนนำไปป้ายเครื่องบิน

เมื่อทุกอย่างพร้อมแล้วก็ประกาศให้ผู้โดยสารรับเข้มขัด และเครื่องบินเที่ยวบิน AF 193 ของสายการบิน Air France ก็ขึ้นสู่ท้องฟ้าตามเวลาคือ 21.30 น. ต่อจากนั้นก็มีประกาศต่างๆ ตามกฎของเครื่องบิน เช่น วิธีใช้ท่อหายใจยามฉุกเฉินและวิธีสมชูชีพ สักครู่หนึ่งเจ้าหน้าที่บนเครื่องบินก็นำหนังสือนิตยสารต่างๆ และหนังสือพิมพ์ภาษาฝรั่งเศสมาให้ผู้โดยสารอ่าน ถ้าผู้โดยสารเป็นเด็กจะมีสมุดวาดภาพพร้อมดินสอ หนังสือ Atlas ของ Air France มีประโยชน์มาก เพราะให้รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ในเครื่องบินและนำเสนอเช่นเดียวกัน นอกจากไปชมเมืองที่เปิดถึงเวลากลางคืนแล้ว นักเดินทางต้องเตรียมตัวเดินทางต่อไปในวันอาทิตย์ด้วย เพราะที่ประเทศฝรั่งเศษห้ามสรรพสินค้าจะเปิดถึง 19.00 น. เป็นอย่างต่ำ และบัดวันอาทิตย์ หนังสือดังกล่าวจะเก็บไว้ศึกษาได้ไม่ชั่วันนั้นแล้ว เมื่อเครื่องบินจอดที่เดินทางน้ำมันและให้ผู้โดยสารขึ้นลงที่ New Delhi และ Téhéran แห่งละประมาณ 1 ชั่วโมง จะมีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดห้องน้ำเก็บไปหลังจากอยู่บนเครื่องบินได้ 16 ชั่วโมงก็ถึงสนามบิน Charles de Gaulle วันอังคารที่ 1 เมษายน เวลา 8.30 น. ตามเวลาท้องถิ่น ซึ่งหากว่าเวลาในประเทศไทย 6 ชั่วโมง พ้ออกจากประเทศฝรั่งเศษ เดินทางกลับไปอุบลราชธานี แต่หลังจากให้เจ้าหน้าที่ตรวจหนังสือเดินทางแล้ว คณะฯ ก็เดินมาทางห้องน้ำใหญ่ๆ คล้ายอุโมงค์ ซึ่งทางปักติดทางจะเลื่อนไปเองแบบบันไดเลื่อนจนถึงที่รุ่งรัตน์

กระเบื้องเดินทาง แต่เข้าวันนั้นทางไม่เลื่อนจึงต้องเดิน โดยไม่ต้องผ่านการตรวจจากค่าศุลกากร ค่าฯ ก็ได้พับกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน CROUS ซึ่งนำรถทัวร์ (autocar) มารับและพาไปยัง Gare d'Austerlitz ในกรุงปารีส เพื่อส่งผู้เข้ารับการ

20 % หลังจากค่าฯ ที่จะไปเมือง Caen เปลี่ยนไปขึ้นรถบัสกันแล้วแล้ว เจ้าหน้าที่ศูนย์นักษาฯ ไปรับประทานอาหารกลางวันที่ Restau ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในปารีส และพาไปส่งที่ Gare Saint Lazare เพื่อขึ้นรถไฟซึ่งเริ่มออกเดินทางเวลา 13.30 น.

หลังจากเดินทางได้ 2 ชั่วโมง ค่าฯ ก็ถึงเมือง Caen ซึ่งเป็น Capitale de Basse Normandie ตั้งอยู่ห่างจากปารีสไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ 239 กิโลเมตร และอยู่ใน Département ที่ชื่อว่า Calvados ที่นี่ Monsieur De Bayot ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ซึ่งผู้ใหญ่จากสำนักงาน CROUS แห่งมหาวิทยาลัย Caen ให้บริการทัวร์ (autocar) มารับ และพาชมเมือง ระยะทางจากสถานีรถไปยังหอพักใกล้ๆ 5 กิโลเมตร และเป็นเนินเขาสูง ระหว่างทางก็เห็นสถานที่สำคัญหลายแห่งพร้อมกับพื้นที่อธินายของเจ้าหน้าที่ที่มารับได้ความดังนี้ เมือง Caen มีประชากรประมาณ 130,000 คน

เมืองนี้ได้รับ le prix de la qualité de la vie ในปี ค.ศ. 1976 เป็นเมืองที่ตั้งอยู่ในกลางเขต เกษตรกรรมที่สมบูรณ์ ถึงแม้ว่าจะได้รับความเสียหายถึง 80% ในปี ค.ศ. 1944 ในปัจจุบัน เมืองนี้ได้รับการสร้างขึ้นใหม่ ซึ่งกว่าจะเข้าสู่สภาพที่ดีก็ต้องใช้เวลานานถึง 15 ปี ดังนั้นจึงเห็น ทั้งความใหม่ของเมือง และเห็นทั้งโบราณสถานที่น่าชม กล่าวคือทางทิศตะวันออกเป็นวัดที่ชื่อ ว่า Abbaye Aux Dames และทางทิศตะวันตกเป็น Abbaye Aux Hommes ซึ่งทั้วอาคารบางส่วน ในปัจจุบันใช้เป็น Hôtel de Ville นอกจากนี้ Eglise Saint Pierre, Eglise Saint Jean และ Théâtre ซึ่งตั้งอยู่ในกลางเมืองก็ยังคงความโอล่าให้เมืองนี้ด้วย นอกจากนี้กำแพงป้อมของ Château ก็ทำ ให้เมืองนี้มีคุณค่ามากขึ้น อย่างไรก็ตาม Caen ก็ยังเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ และขณะ เดียวันก็ยังเป็นศูนย์อุตสาหกรรมและเป็นเมืองท่าที่สำคัญแห่งหนึ่งของฝรั่งเศสด้วย

Université de Caen กว้างขวางมาก เมื่อเริ่มแรกได้รับการก่อตั้งขึ้นเมื่อคริสต์ศักราชที่ 15 โดยพระเจ้า Henri VI และได้รับการก่อสร้างขึ้นใหม่ก่อตั้งสถาบัตยกรรมสมัยใหม่ และมีสัญญา- ลักษณ์เป็นรูปนก Phénix ซึ่งมีความหมายว่าเกิดใหม่หลังจากถูกเผาให้เป็นเถ้าถ่าน มหาวิทยาลัย นี้มีนักศึกษาประมาณ 15,000 คน เป็นนักศึกษาต่างชาติราว ๆ 1,500 คน มีนักศึกษาไทย 5 คน ที่นี่มีสอนทุกสาขาวิชา

เมื่อถึงหอพักซึ่งอยู่ห่างจากมหาวิทยาลัยประมาณ 2 กิโลเมตร และหลังจากรายงานทัว แล้ว ต่างแยกย้ายกันไปพักตามที่ตั้ง ๆ ที่เข้าจัดให้ หอพักของมหาวิทยาลัยมี 4 แห่งคือ

- 1) Résidences du Campus อยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัย
- 2) Résidences de Lébisey อยู่ห่างจากมหาวิทยาลัยประมาณ 2 กิโลเมตร และเป็น หอพักที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้คณะผู้เข้ารับการอบรมพัก หอพักนี้ประกอบด้วยห้อง 4 ห้อง จำนวน 3 ตึก แต่ละตึกมีห้องน้ำส่วนตัว ห้องอ่านหนังสือ และห้องครัวทั้งนั้น
- 3) Résidences d'Hérouville-Saint-Clair อยู่ห่างจากมหาวิทยาลัย ประมาณ 4 กิโลเมตร
- 4) Résidences de la Côte de Nacre อยู่ห่างจากมหาวิทยาลัยประมาณ 5 กิโลเมตร

พอดีงเวลา 18.00 น. ก็ไปทานข้าวเย็นที่ Restau U ตามที่ Monsieur De Bayot บอก ก่อนอื่นต้องซื้อคูปอง จะซื้อที่ละใบหรือซื้อเป็นเล่มก็ได้ 1 เล่มมี 20 ใบ ราคาเล่มละ 88 F. แล้ว ก็ไปเข้าคิว หยิบถาดเลื่อนไปตามรางพร้อมกับหยิบส้อม มีด แก้วน้ำ ช้อนของหวาน และเลือก อาหารทั้งหวานและผลไม้ได้ไม่เกิน 4 อย่างดังนี้

- 1) Une entrée ou hors-d'œuvre ซึ่งมีหลายอย่างให้เลือก เช่น crudités กีฟักสดต่าง ๆ ได้แก่พวงกะหล่ำปลี หรือหัวแครอฟหันฝอยราดด้วยน้ำมันสลัด หรือ charcuterie กีฟุ้นแซม

ชนิดต่าง ๆ และตับบด บางที่ก็มีไข่ไก่ต้มฝานชิ้นบาง ๆ ราดด้วยน้ำสลัดใส บางที่ก็มีข้าวสาวยำใส่เมะเขือเทศสอดสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ และบีบมะนาว

2) Un Plat de viande ou de poisson accompagné d'un ou plusieurs légumes ซึ่งมีเนื้อนานาชนิดให้เลือกหมุนเวียนกันไปได้แก่นื้อวัว เนื้อหมู เนื้อวัว เนื้อกระต่าย ไก่ ปลา บางครั้งก็ทอดบางครั้งก็ต้มราดด้วยซอสเนย ทานกับถั่วต้มหลาย ๆ ชนิด หรือมักกะโรน์ต้ม หรือมันฝรั่งบดใส่เนย นาน ๆ ครั้งจึงมีข้าวเจ้าหุงกับเนย

3) Un fromage ou un dessert ซึ่งได้แก่เนยแข็งนานาชนิด หรือจะเลือกขนมหวาน หรือ yaourt แทนก็ได้

4) Un fruit : pomme ou orange ou banane

มหาวิทยาลัยนี้มี Restau 4 แห่งคือ Restau A, Restau B, Restau C และ Restau D ตั้งอยู่ห่างกัน จะเปิดบริการทุกแห่งถ้ามหा�วิทยาลัยเปิด แต่ถ้ามหा�วิทยาลัยปิด จะเปิดเพียงแห่งเดียวหรือสองแห่งสลับกันไป และเปิดเป็นเวลาดังนี้ อาหารกลางวันเปิดเวลา 11.30—14.00 น. อาหารเย็นเปิดเวลา 18.00—20.30 น. อาหารกลางวันและอาหารเย็นจะเป็นไปในทำนองเดียวกัน ถ้าที่กล่าวมานแล้ว ส่วนอาหารเช้าเริ่มเวลา 7.00—9.30 น. ราคากลุ่มละ 3 F ประกอบด้วย baguette ชิ้นใหญ่ 1 ชิ้น รับประทานกับเนยหรือแยม และชาร้อนหรือกาแฟร้อนหรือช็อกโกแล็ต อนึ่งถ้าจะรับประทานอาหารตามร้านอาหารมีห้องน้ำอย่างถูกไม่ถูกกว่า 40—50 F ซึ่งมีชุบ 1 ถ้วย สลัดเนื้อสันหรือไก่ 1 ชิ้น และน้ำอัดลม 1 แก้ว ถึงที่น่าสังเกตอย่างหนึ่งก็คือการทำร้านขายอาหารไม่มีขาดน้ำซื้อสตางค์ ๆ วางไว้บนโต๊ะ จะมีแต่ขาดเกลือและพริกไทยให้เท่านั้น เพราะถือว่าปรุงรสมາพอดีแล้ว

วันพุธที่ 2 เมษาายน เวลา 10.30 น. คณะ ๆ ได้ไปพบเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยตามนัดที่สำนักงาน CROUS ซึ่งตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อลงทะเบียนและรับหนังสือพร้อมกับเอกสารเกี่ยวกับเมือง Caen และเมืองใกล้เคียง เช่น Lisieux, Bayeux และ Cherbourg เวลาเที่ยงไปรับประทานอาหารที่ Restau เวลา 14.00 น. ไปที่ศูนย์ภาษาต่างประเทศ สำหรับทดสอบความรู้ด้าน

Vocabulaire, Compréhension et la Grammaire française

วันพุธที่สุดคืนที่ 3 เมษาายน เวลา 8.30 น. ที่ศูนย์ภาษาต่างประเทศ แผนก CEFPE (Centre d'Etudes Françaises Pour l'Etranger) คณะ ๆ ได้ไปพบเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยตามที่เขานัดไว้เพื่อพิจารณาทดสอบ ซึ่งปรากฏว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ทุกคน คือเฉลี่ยแล้วจะคะแนนอยู่ระดับ 6—7 ซึ่งเป็นคะแนนสูงสุด หลังจากนั้นก็ลงทะเบียนเข้ารับการอบรม และจ่ายเงิน 6 F. เพื่อทำบัตรประจำตัวนักศึกษาและบัตรใช้ห้องสมุด ส่วนค่าเล่าเรียนเนื่องจากเป็นผู้รับทุนจึงไม่ต้องจ่าย ไม่

เข็นนันแล้วทั้งจ่ายค่านละ 189 F. ต่อจากนั้นก็พังคำชี้แจงเกี่ยวกับโปรแกรมการรับการอบรม
ซึ่งมีดังนี้:

- 1) Enseignement de linguistique ซึ่งต้องเข้าเรียนใน Labo ทุกเช้าวันละ 2 ชั่วโมง โดยมี Mme Arroué เป็นผู้สอน
- 2) Enseignement de civilisation française (M. Jean)
- 3) Enseignement de perfectionnement en langue française
  - bandes dessinées (Mme Arroué)
  - écrit et lecture (M. Jean)
  - documents authentiques (Mlle Gaigné)
  - chansons et textes littéraires (M. Boissels)
  - grammaire (M. Daniel Lefèvre)

ตั้งแต่วันศุกร์ที่ 4 เมษายน ถึงวันพุธที่ 15 พฤษภาคม คณะฯ ก็เข้ารับการอบรม
ดังกล่าวข้างต้น การอบรมเริ่มตั้งแต่ 8.30 น. ถึง 16.30 น. ในบางวัน และถึง 17.00 น. ใน
บางวัน หยุดพักกลางวัน 2 ชั่วโมง และหยุดอบรมวันเสาร์และวันอาทิตย์ ส่องสปีดไลท์แรกของ
เดือนเมษายนเป็น Vacances de Pâques โรงเรียนต่างๆ และมหาวิทยาลัยปิดหมด Mme Arroué
ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ดูแลคณะฯ ได้จัดให้เรียนที่ตึกเรียนของ Lycée technique แห่งหนึ่งใกล้หอพัก

และที่ทึกเรียนของคณะอักษรศาสตร์ซึ่งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัย หลังจากนั้นถึงวันสุดท้าย คณะฯ ต้องเรียนตามที่ก่อต่างๆ ของมหาวิทยาลัยที่อาจารย์คิดว่าพวกสไตร์จะไม่มารบกวน และบางครั้งท้องไปเรียนที่ร้านอาหารซึ่งอยู่นอกมหาวิทยาลัย เนื่องจากนักศึกษาของมหาวิทยาลัยได้ทำการสไตร์คต่อ มีการชุมนุม มีการเดินขบวน ขว้างป้ายจากตึกเรียนจนได้รับความเสียหาย มากและห้ามการเรียนการสอนทุกชนิดในมหาวิทยาลัย

บางครั้งในระหว่างการอบรม ทางมหาวิทยาลัยได้พากันฯ ไปทัศนศึกษา โดยก่อนพาไปแต่ละครั้ง อาจารย์จะแจกเอกสารพร้อมกับให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ที่จะไป เช่น สถานที่เหล่านั้นได้แก่

Château de Caen Musée de Normandie Musée des Beaux-Arts

Abbaye aux Hommes Tapisserie de Bayeux Musée de Débarquement

Cimetière des Soldats Américains Mont Saint Michel

Ecole Maternelle (เป็นโรงเรียนอนุบาลแห่งหนึ่งที่ Mme Arroué พากันฯ ไปชม เขาจัดให้เด็กๆ มีความเป็นอยู่เหมือนอยู่บ้านจริงๆ คือจัดให้มีห้องนอน ห้องรับแขก ห้องครัว ห้องน้ำ เด็กจะได้รับการสอนให้รู้จักใช้อุปกรณ์ทุกอย่างเป็น เช่น การใช้โทรศัพท์ การใช้อุปกรณ์เครื่องครัว เขายสอนให้เด็กใช้อุปกรณ์ร่วมกัน โดยแบ่งกันใช้ เช่นเดินสองี นอกจากนี้เขายังเน้นเรื่องการออกกำลังกายกลางแจ้งอีกด้วย)

หลังจากการอบรมผ่านไปได้ 1 เดือน ทาง Mairie de Caen ได้เชิญคณะฯ ไปรับประทานอาหารเย็นร่วมกับชาวฝรั่งเศสซึ่งเขาเชิญมาที่โรงแรมประจำเมือง บังกนเคมป์มาประเทศไทยแล้ว จึงช่วยให้การพูดคุยเป็นไปอย่างสนุกสนาน เพราะมีเรื่องคุยกันได้มาก เขายังบอกว่าคนไทยใจดี มีความเอื้อเพื่อมากและเมืองไทยก็น่าอยู่มีทิวทัศน์ที่สวยงาม เช่นที่เชียงใหม่และพัทยา นอกจากนี้ค่าครองชีพก็ถูกอีกด้วย

หลังจากนั้นชาวฝรั่งเศสที่เราพบที่งานเลี้ยงที่โรงแรมก็ได้มีจดหมายเชิญคณะฯ ไปรับประทานอาหารเย็นที่บ้านของเขารอบครัวละ 1-3 คน

นอกจากนี้ อาจารย์หลายท่านก็ได้เชิญคณะฯ ไปเที่ยวที่บ้านของท่านและเลี้ยงน้ำชา จากการที่ได้พูดคุยกับครอบครัวต่างๆ และเห็นสภาพความเป็นอยู่ของหลายๆ ครอบครัวก็อ่าให้เกิดความรู้หลายอย่าง

รู้บaal ฝรั่งเศสให้ความเจริญแทบทุกเมืองเท่าเทียมกันทั้งค้านการศึกษาและเครื่องสาธารณูปโภค กล่าวคือมีมหาวิทยาลัยและโรงเรียนทุกชนิดทุกรายคับตามเมืองต่างๆ และมีน้ำไฟใช้บริบูรณ์ทั่วถึงกัน ประชาชนเจ้มราชายกันอยู่ตามเมืองต่างๆ ไม่หลังไหลเข้าอยู่แต่ในเมืองหลวง

นอกจักรนี้ทางก้ารยังเอาใจใส่สุขภาพของประชาชนเป็นอย่างดีอีกด้วยไม่ว่าจะเป็นอาชารหรือ
เครื่องใช้จะต้องได้วิบัตรตรวจสอบว่าปลอดภัยแล้วจึงจะนำมาขายโดยที่ต้องมีตราห้ามอย่างจะต้องห้าม
กำหนดเวลาหมดอายุ ยังไงไปกว่านั้น ทางการยังสนับสนุนให้ประชาชนเล่นกีฬาและพักผ่อนเพื่อ
จะได้มีสุขภาพดีมีประสิทธิภาพในการทำงานโดยทุกๆ หน้าร้อนทุกคนจะได้หยุดงานเป็นเวลา
ประมาณหนึ่งเดือนหรือมากกว่านั้นโดยได้รับเงินค่าจ้างด้วย ชาวฝรั่งเศสส่วนใหญ่จะใช้เวลาช่วงนี้
เดินทางท่องเที่ยวไปตามที่ต่างๆ ในประเทศของตนบ้าง ไปตามต่างประเทศบ้างตามฐานะของ
แต่ละคน และสำหรับเยาวชนก็มีสมาคมเยาวชนหลายแห่งเพื่อช่วยเยาวชนให้มีการพนปักษัน เล่น
กีฬา พัฒนาระบบและมีห้องสมุดสำหรับใช้ในเวลาว่างนอกเวลาเรียน มีสมาคมสูกเสือ สมาคม
นักเรียน มีบ้านเยาวชน มีการแข่งขันระดับนานาชาติมีส่วนรับฟังวิทยุ ดูภาพยนตร์ และ
โทรทัศน์ รวมทั้งการจัดพาไปพักแรมในเวลาโรงแรมเรียนหยุด และยังช่วยสอนกีฬาให้ด้วย เช่น มี
โรงเรียนหัดสกีและว่ายน้ำ

ทุกคนในครอบครัวชาวฝรั่งเศษจะช่วยกันทำงานบ้านโดยใช้เครื่องทันแรงช่วย มีน้อย
รายที่มีคนรับใช้ เนื่องจากค่าจ้างแพงมากคือประมาณเดือนละ 3,000 F. ส่วนใหญ่ผู้ที่บรรลุนิติ
ภาวะแล้วมักจะแยกไปอยู่ต่างหาก และทำงานหาเงินจ่ายค่าเล่าเรียนเอง และใช้ชีวิตรอย่างอิสระ
ส่วนผู้ที่เป็นบิดามารดาที่อยู่กันตามลำพัง มีงานอดิเรกคือการเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุนัข
และกำสวนไม้ดอก ยามเช้าป่วยก็โทรศัพท์ให้ทางโรงพยาบาลรับและก็เป็นหน้าที่ของแพทย์
และพยาบาลเป็นผู้ดูแล รัฐบาลให้ความช่วยเหลือประชาชนดีมาก รัฐจะจ่ายค่าเลี้ยงดูให้คนตก
งานจนกว่าจะได้งานใหม่ และจ่ายค่าเลี้ยงดูให้หญิงที่หย่าขาดจากสามี ครอบครัวใดมีบุตร 3 คน
ขึ้นไปรัฐจะช่วยจ่ายค่าเลี้ยงดูให้ด้วย เพราะทางการสนับสนุนให้ประชาชนมีบุตรมากๆ เนื่องจาก
ประเทศฝรั่งเศสสูญเสียประชากรไปมากระหว่างสงคราม นอกจากนี้ทางการยังให้สิทธิพิเศษแก่
ทหารผ่านศึกอีกด้วย เช่นขันรถไฟหรือรถประจำทางให้ส่วนลดค่าโดยสารพิเศษหลาย倍อีกด้วย
และการสงวนที่นั่งบนรถไว้ให้ด้วย

กฎหมายของประเทศฝรั่งเศสให้สิทธิแก่ประชาชนเท่าเทียมกันหมด จึงไม่มีความเหลื่อม
ล้าทางฐานะมากนัก รัฐบาลกำหนดค่าแรงขั้นต่ำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างสมควร
เมื่อประชาชนมีความเป็นอยู่ดี ก็ต้องใจทำงานโดยไม่มีความวิตกกังวลบัญชาโดยไม่จำเป็น
ไม่ว่าจะสังเกตได้จากรับน้ำหนึ่งเดียวมาก คือเพียงแต่สร้างขึ้นเพื่อบอกขอเชื้อของที่ดินเท่านั้น
ประคุณต่างก็ไม่ต้องมีหลักคัดบังกันข้อมูลแบบบ้านเรือน ประชาชนของเขามีได้วิบัตรฟื้นมา
ทั้งแต่เด็กให้ชื่อสัตย์ ตัวอย่างเห็นได้จากการขันรถประจำทาง แม้จะมีโอกาสเลี่ยงได้เขาก็ไม่ทำ

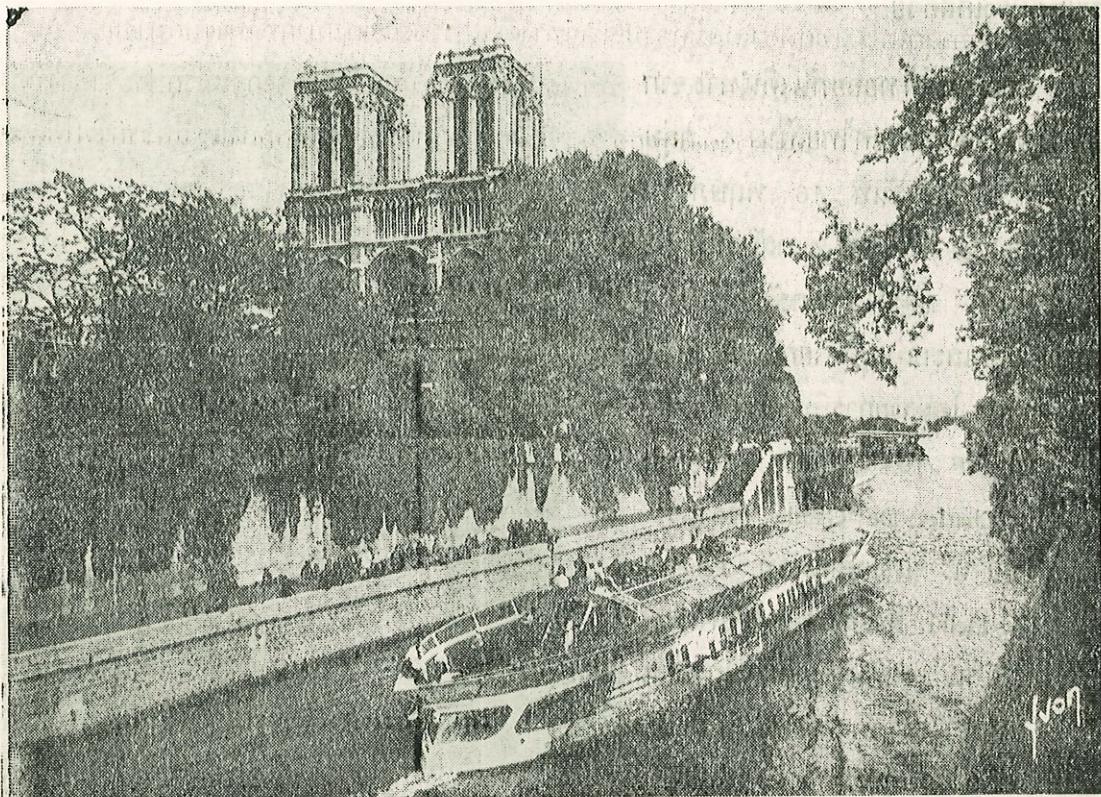
นอกจากนี้ยังฝึกฝนให้รักความสะอาดอีกด้วย เวลาจะหุงขยะต้องใส่ถุงพลาสติกซึ่งส่วนใหญ่เป็นสีดำ และมีข้อความร้านค้าทั่วไป

นอกจากนี้ประเทศฝรั่งเศสมีความเจริญทางด้านการคมนาคมมากทั้งทางบกทางน้ำ และทางอากาศ ในเมืองหลวงและเมืองใหญ่ ๆ ที่มีพลเมืองหนาแน่น นอกจากจะมีรถประจำทางที่ดีแล้วยังมีรถไฟฟ้าให้คิดนับวิธีการอย่างรวดเร็วอีกด้วย มีทั้งรถไฟฟ้าให้คิดน้ำหนักทุกสถานี และรถไฟฟ้าให้คิดน้ำหนักต่อน้ำหนัก RER (Régional Express Métro) การขึ้นรถไฟฟ้าคิดน้ำหนักมาก อัตราค่าโดยสารใช้อัตราเดียวกันตลอด จะต่อรถกี่ครั้งก็ใช้ตัวใบเดิม วิธีขึ้นรถไฟฟ้าคิดน้ำหนักมาก คือลงบันไดไปในอุโมงค์ ซึ่งเป็นสถานที่ใกล้เคียงบริเวณที่เรารู้จัก ถ้าเป็นย่านที่ชุมชนหนาแน่นจะมีทางขึ้นลงทั้ง 4 แยกของถนน เมื่อต้องการจะไปยังสถานที่ใดก็ตามที่เล็ก ๆ ฉบับพกพาคิดตัวที่เขาวางแจกไว้ตามสถานานิ่ง สถานที่ที่เราจะไปนั้นอยู่บนรถสายที่มีชื่อปลายทางว่าอย่างไร ทุกสถานีจะมีแผ่นที่บอกสถานานั้นจะมีไฟประกายขึ้นตามเส้นทางที่รถโดยสารจะต้องผ่าน เราจะทราบได้ทันทีว่าจะต้องไปโดยรถสายใดและต้องเปลี่ยนรถที่สถานที่ใด เพื่อจะต่อไปยังสถานที่เราต้องการไป และบนรถไฟฟ้าให้คิดน้ำหนักซึ่งสถานที่ทุกสถานีที่ติดไฟให้เห็นอีกทุกประทุ ซึ่งทำให้ผู้โดยสารสามารถรู้ได้ล่วงหน้าว่าอิฐก้อนนี้จะจึงจะถึงสถานที่ที่ต้องการจะลง รถประจำทางก็จะคาดคะเนนกัน แม้แต่ที่เมือง Caen ก็เหมือนที่ Paris กล่าวก็อีกที่ป้ายรถเมล์ซึ่งเรียกว่า Un arrêt d'autobus หรือ ပด อบรี ด'აutobus จะมีชื่อป้ายติดบนกรอบทุกป้ายว่าสถานที่นั้นซึ่งว่าอะไร และมีตารางบอกว่ามีรถสายใดบ้างที่จะวิ่งผ่านป้ายพร้อมกับนักเวลาที่รถจะเริ่มออกจากทันทางกัน บนรถก็มีชื่อป้ายบอกทุกป้าย เช่น เดียวกับรถไฟฟ้า รถประจำทางที่เมือง Caen มี 12 สาย และยังมี minibus ซึ่งวิ่งประจำทางสั้น ๆ อีก 6 สาย

สำหรับเงินทุนที่รัฐบาลฝรั่งเศษจ่ายให้ผู้รับการอบรมนั้น รัฐบาลฝรั่งเศษจ่ายให้เดือนละ 1,900 ฟรังค์ ผู้เข้ารับการอบรมได้รับทุนหนึ่งเดือนครึ่ง จึงได้รับเงินหักหมัด 2,850 ฟรังค์ ส่วนค่าใช้จ่ายหลักในการเข้ารับการอบรมมีดังนี้ :

- 1) ค่ารถไฟฟ้า-กลับ (Paris-Caen) 102 F.
- 2) ค่าท่าน้ำครองทะเบียนเป็นนักศึกษา 6 F.
- 3) ค่าหอพักหนึ่งเดือนครึ่ง 387 F. (เดือนละ 250 F. ครึ่งเดือน 137 F.)
  - น้ำเชื้อ น้ำดื่ม 3 F. จำนวน 45 ถ้วย = 135 F.
  - น้ำกากางวัน และน้ำเย็นมีถ้วย 4.40 F. จำนวน 90 ถ้วย = 396 F.
- 4) ค่ารถประจำทาง เที่ยวละ 2.80 F. เป็นราคากล่องน้ำหนึ่งเดือนรถประจำทาง แต่

ถ้าซื้อคูปองจากสำนักงานรถประจำทางจะได้ราคาถูกกว่านี้บ้าง คือประมาณเที่ยวละ 2 F. แต่ถ้าคิดถ้วนแล้วตามราคาระยะเป็นดังนี้

เดินทางอย่างน้อยวันละ 2 เที่ยว 45 วัน คิดเป็นเดินทาง 90 เที่ยว ๆ ละ 2.80 F. = 252 F.
ดังนั้น ต้องจ่ายค่าใช้จ่ายหลักรวมทั้งสิ้น 1,278 F.

จึงมีเงินเหลือประมาณ 1,572 F. สามารถไปเที่ยวหาความรู้และประสบการณ์ได้หลายแห่ง คณะฯ ใจไปเที่ยวตามที่ต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยไม่ได้พาไปดังนี้

ไป Cherbourg ค่ารถไฟ aller-retour 76 F.

ไปปูร์ภายนตร์ ค่าดูเรื่องละประมาณ 20 F. แต่ถ้ามีบัตรนักศึกษาได้ลดเหลือ 17 F.

ไป Jardin des Plantes et Jardin Botanique

ไป Paris

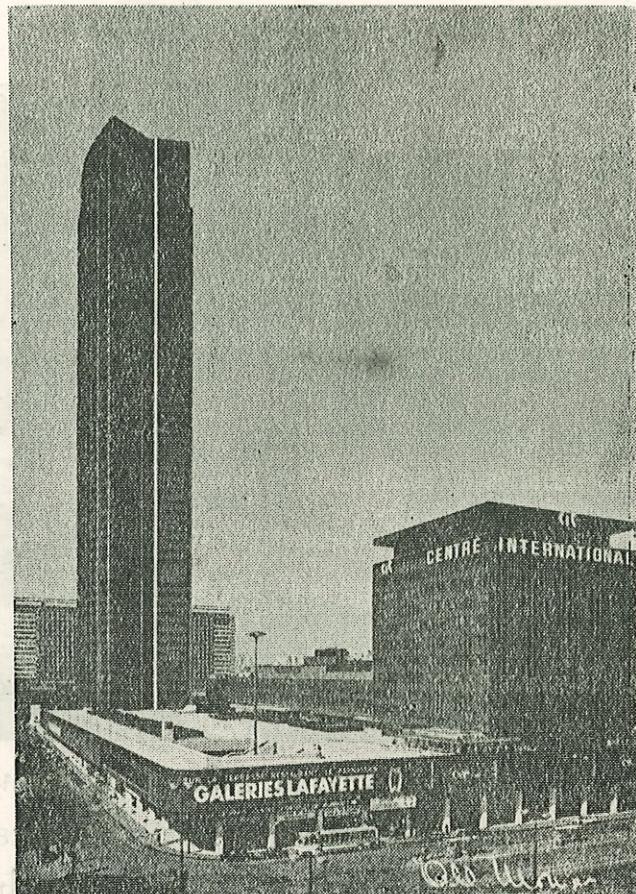
อนึ่งค่ารถ ค่าผ่านประตูสถานที่ต่าง ๆ ที่อาจารย์พาไปนั้น ทางมหาวิทยาลัยเป็นผู้จ่ายให้ เช้าวันที่ 16 พฤษภาคม คณะฯ ใจอ้อมเดินทางจากเมือง Caen ไปยัง Paris ถึง Paris เวลาประมาณ 9.00 น. มีญาติพี่น้องที่อยู่ที่ปารีส และคณะผู้เข้ารับการอบรมที่เดินทางมาจากเมือง Montpellier ซึ่งมาดึง Paris ก่อนล่วงหน้า 1 วัน ได้มารับคณะฯ ที่มาจากเมือง Caen จาก

นั้นต่างก็แยกย้ายกันไปพักตามบ้านญาติ ตามหอพัก และตามโรงแรม ในระหว่างที่อยู่ปารีส ณ ตอนนี้ได้ไปชมสถานที่สำคัญต่าง ๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในด้านความรู้รอบตัวเกี่ยวกับอารยธรรมของประเทศไทยฝรั่งเศสวัย

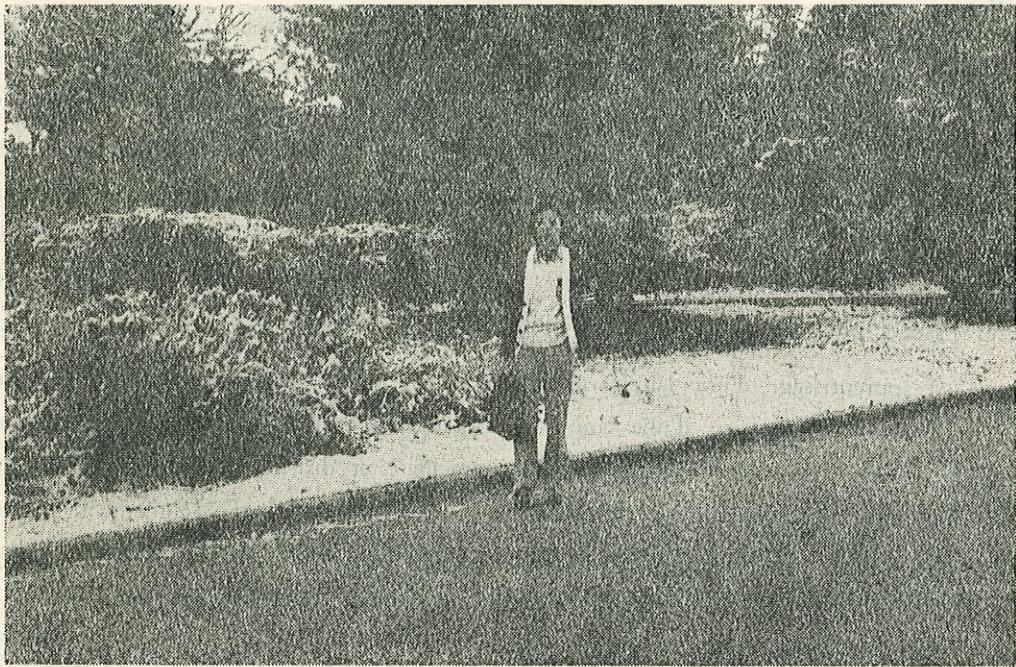
คณะฯ ได้ท่องยอกัน เดินทางจาก Paris เพื่อกลับประเทศไทยเมื่อ 4 กลุ่ม คือกลุ่มที่ 1 กลับวันที่ 16 พฤษภาคม เวลา 14.30 น. กลุ่มที่ 2 กลับวันที่ 23 พฤษภาคม กลุ่มที่ 3 กลับวันที่ 30 พฤษภาคม และกลุ่มสุดท้ายกลับวันศุกร์ที่ 6 มิถุนายน โดยสายการบิน Air France เที่ยวบินที่ AF 194 เครื่องบินออกจากสนามบิน Charles De Gaulle เวลาประมาณ 14.30 น. 降ลงที่ Teheran และ New Delhi ถึงกรุงเทพฯ เวลาประมาณ 10.30 น. ของวันเสาร์ที่ 7 มิถุนายน

คณะผู้เข้ารับการอบรมได้รับประโภชจากการรับทุนฝึกอบรมครั้งนี้เป็นอย่างมาก กล่าวคือได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์จากการเข้าของภาษา ได้มีโอกาสใช้ภาษาฝรั่งเศสที่ใช้กันในชีวิตประจำวันกับเจ้าของภาษา ได้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของชาวฝรั่งเศสโดยทนเอง เช่น ได้ทราบว่าพอจะย่างเข้าฤดูร้อน ปีนี้ตรงกับวันที่ 6 เมษายน ซึ่งจะสว่างเร็ว และมีดีชาก็อสว่างเวลาประมาณ 6.30 น. และมีจลาจลประมาณ 21-22.00 น. ทางการจะประกาศทางสื่อมวลชนให้ประชาชนเลื่อนเวลาของนาฬิกาให้เร็วขึ้นอีกหนึ่งชั่วโมงเพื่อประหยัดไฟฟ้า และจะเลื่อนกลับ

ในเดือนกันยายน นอกจากนี้ยังทราบอีกว่าชาวฝรั่งเศสเป็นคนเปิดเผย ควบคู่ไปพร้อมกัน ไม่มีพิธีกรองมาก ราเริง ช่างพูด หงษ์ชัยและหญิง พูดเสียงก่อนข้างดัง เมื่อเวลาpubกันมักจะจับมือกันเขย่าแรง ๆ แสดงถึงความยินดีที่เพลบกัน เวลาพูดก็มักจะยกมือยกไฟ ทำให้ทางประกอบคำพูดไปด้วย มีนิสัยชอบคุยเรื่องการเมือง

แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ยังมีครอบครัวฝรั่ง ஸล็อก จำนวนหนึ่งยังคงครั้งที่อ่อนบดروم
เนื่องโบราณคล้ายกับครอบครัวของคนไทย บุตรชายหญิงของครอบครัวเหล่านี้ จะได้รับการ
อบรมให้เป็นผู้มีมารยา ทเรียบร้อย เชื่อพึ่งบิ่กามารดา ชาวฝรั่งเศสเป็นชนชาติที่มีจิตใจเป็นศิลป์
รักสหายรักงาม และภาษาฝรั่งเศสที่ชาวฝรั่งเศสพูดกันนั้นໄพเราะมากจริง ๆ

จากประสบการณ์ในการเดินทางไปรับการอบรมที่ประเทศฝรั่งเศสครั้งนี้ คณะฯ ผู้เข้ารับ
การอบรมเชื่อแน่ว่าเป็นประโยชน์แก่วิชาชีพมาก ก่อให้เกิดความก้าวหน้าในด้านวิชาการ และ
เสริมสร้างให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น และคณะฯ รู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณ
เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณทางสมาคมครุภำษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยฯ ที่นี้ด้วย

LA PHONETIQUE

Chotiros Lee
Séoul, Corée du sud
Décembre, 1980.

Beaucoup d'étudiants en lettres françaises regardent la phonétique française comme une étude difficile, trop scientifique, voire une "terra imposibilis". En effet, l'enseignement traditionnel de la phonétique, s'il y en a un, donne une telle impression décourageante, avec le vocabulaire concernant la physique et la physiologico-acoustique de la phonation qui, même après être traduit en langue maternelle, demeure toujours "étranger". Peut-on triompher de nos fautes d'articulation sans avoir une connaissance "scientifique" de la nature des sons ? Quelles sont les méthodes d'enseignement ou de correction de la prononciation ? Quels sont leurs résultats ? Comment les professeurs peuvent-ils se servir des notions phonétiques dans l'entraînement de la lecture ou de l'expression orale ? Basée sur mes propres expériences, j'essaierais dans cet article de répondre à ces questions et de montrer l'aspect plus attrayant de la phonétique française à l'intérieur des études françaises.

L'apprentissage d'une langue étrangère se révèle de plus en plus centré sur son aspect oral. La connaissance d'une langue étrangère, en cette fin du 20e siècle, serait d'abord la capacité d'entrer en communication immédiate et directe avec les personnes qui la parlent. Ce phénomène a fait naître de nouvelles méthodes d'enseignements mieux adaptées aux exigences des "étudiants" dont la méthode audio-visuelle structuro-globale qui se veut fixer à la fois la prononciation et la syntaxe. En ce qui nous concerne, le français en l'occurrence, c'était et c'est le désir d'apprendre la culture française notamment la littérature, la philosophie et l'art. Toutefois, l'aspect oral du français est devenu non négligeable voire indispensable parce qu'une fois maîtrisé, il stimule le perfectionnement de la langue et ouvre des perspectives nouvelles. D'ailleurs, les recherches linguistiques de ces dernières décennies ont fait apparaître les liens très étroits entre la langue parlée et la langue écrite, c'est-à-dire entre la prononciation et la grammaire syntaxique (c. i. la littérature, la stylistique). Ainsi l'enseignement du français, lui-aussi, se voit modifié quant à sa méthodologie.

Dans l'apprentissage du français langue étrangère, le rôle de la phonétique est essentiellement d'entraîner l'étudiant à bien prononcer le français. Une des méthodes utilisées est la méthode "articulatoire" dans laquelle l'étudiant apprend en détail la position ou la forme de tous les organes articulatoires pour l'émission de chaque son. La

ຮ. ທັນຍ໌ ນາຄວ້ຮະ ແ່ງຄະນະອັກປະກາສດຖ໌ ຈູພາລົງກຣົມທາວິທາລໍຍ ຝ່າກບທຄວາມຂອງ ຄຸນ
ໂຫຼືຮ ລີ ອົດຕອາຈາຣຍືຟຣັ້ງເກສ ທີ່ໄປພຳກອບຢູ່ທີ່ ສາຮາຣລວັງເກາຫລີໃ້ ໃນຂະແໜ້ນ ເພື່ອນຳລັງໃນ
ວາງສາງ ຂອບຄຸນ

prononciation est présentée par la description de l'articulation qui se révèle très peu pratique.¹ Quoiqu'à travers certaines difficultés l'étudiant parvienne à prononcer les sons, ce fait ne signifie pas nécessairement que l'étudiant puisse les prononcer correctement dans les unités supérieures, e. i. dans les syntagmes.

Il y a également l'utilisation du magnétophone à côté duquel l'étudiant écoute et répète une liste de mots, de phrases, enregistrée sur des bandes magnétiques. Comme l'a constaté B. Vuletic, "les élèves écoutent et répètent sur la base du système phonologique de leur langue maternelle et plusieurs heures de laboratoire de langue par jour les "aident" à fixer, à automatiser les fautes induites par la langue maternelle"². Beaucoup croient encore en l'efficacité de cette méthode. Or, le système des fautes relevé chez les étudiants qui apprennent une langue étrangère à l'aide des bandes enregistrées s'est révélé plus fort que les moyens techniques.

Aussi le professeur se sert-il de la méthode des oppositions phonologiques dans laquelle l'étudiant écoute et répète des listes de mots où le changement d'un seul son apporte un changement de sens. Cette méthode comme celle de l'articulation ne peut être efficace, et ce n'est pas sans peine, qu'au niveau des mots isolés, elle néglige l'aspect structural de la langue d'où l'aspect acoustique d'un ensemble de sons.

Le système verbo-tonal semble le plus pertinent quant à la correction de la prononciation. Il part d'une idée fondamentale que "l'oreille normale au contact avec des sons d'une langue étrangère se comporte comme une oreille pathologique et que par conséquent enseigner la prononciation c'est essentiellement rééduquer l'audition et faire en sorte que l'étudiant entende les éléments les plus typiques d'une émission donnée".³

Pour réaliser une audition correcte, le système verbo-tonal se sert de différents éléments qui forment l'ensemble acoustique d'une langue. Ce sont : le rythme, l'intonation, la tension, la durée et l'intensité. Il va sans dire que le professeur, lui, devrait posséder cette connaissance acoustique du français et s'en servir pour amener l'étudiant à une prononciation correcte sans que ce dernier ait une connaissance de la phonétique soit articulatoire ou acoustique.⁴ Lorsque l'audition est correcte, l'étudiant cherche lui-même, instinctivement et spontanément, la manière la plus facile de prononcer un son donné. S'il est capable d'entendre la différence entre une bonne et une mauvaise prononciation, il est par conséquent capable de se corriger lui-même.

Cependant il est nécessaire de tenir compte de l'aspect structural de la langue. La langue est une structure, il est autant vrai pour la phonétique que pour la morphologie et la syntaxe. Il faut donc l'enseigner d'une manière structurale. En phonétique, la correction se fait d'abord sur la base de l'intonation et du rythme. Il est prouvé qu'en

imitant correctement l'intonation et le rythme l'étudiant réussit à prononcer la plupart des sons d'une langue étrangère. Or un des problèmes cruciaux des étudiants thaïs est la prononciation souvent pleine de hachures et de ruptures intempestives du rythme. Comment peut-on fixer chez eux l'aspect rythmique et intonatif du français qui est différent de celui du thaï? ⁵ Ici vient en aide la phonétique rythmique, un des procédés du système verbo-tonal pour la correction phonétique qui, précisons de nouveau, se base sur un certain nombre d'éléments acoustiques de la parole mais qui prend une figure assez originale dans la mesure où elle transpose ces éléments acoustiques sur le plan de l'expression corporelle.⁶ Il est question ici d'entraîner l'étudiant à la prononciation correcte en agissant sur leur corps tout entier, de telle sorte que, par le moyen de mouvements appropriés, ce corps se trouve disposé à produire la séquence recherchée quelle qu'elle soit : syllabe, mot ou phrase.⁷

J'ai personnellement eu l'occasion d'exercer cette méthode avec un groupe d'étudiants thaïs à l'Institut Phonétique de Paris (Université de Paris III) en collaboration avec les professeurs français pratiquant cette méthode dans l'enseignement du français langue étrangère. Pour le court temps (octobre-décembre 1976) dont nous disposions ensemble pour élaborer cette méthode en vue de la correction phonétique des étudiants thaïs, le résultat en était assez satisfaisant et particulièrement significatif dans la fixation du système prosodique du français, sous réserve d'un seul fait que les adultes timides ne sont pas, sur le plan corporel, aussi facilement mobilisables que les jeunes pour lesquels l'exercice phonétique de cette méthode devient relativement plus ludique et moins ennuyeux.

Le mérite du système verbo-tonal et de la phonétique rythmique est qu'en fixant les schémas rythmiques et intonatifs l'étudiant fixe en même temps les schémas syntagmatiques : les micro-syntagmes puis les macro-syntagmes. En français comme en d'autres langues, il y a un certain nombre de syntagmes minimaux qui composent une phrase : syntagme nominal, syntagme prépositionnel, syntagme adverbial, syntagme verbal, etc. ; par exemple : Ce matin j'ai vu vraisemblablement le petit chien que vous cherchiez au coin de la rue Saint-Jacques. Le rythme et l'intonation aident à mettre en évidence ces différents syntagmes de manière à diminuer des hachures au milieu d'un syntagme et par là à souligner le caractère continu des énoncés d'où des idées, comme l'eau d'une rivière.

Dans la lecture d'un texte littéraire, l'aspect phonique y est toujours présent et il contribue à mettre en relief les qualités d'un langage poétique. Le poète ainsi que l'écrivain au moment de sa création s'attache et à la forme et au contenu, l'étude des

manuscrits des écrivains en est une preuve, La forme se réfère, entre autres, au style, ouvrant un domaine de la stylistique littéraire. La forme se référerait également aux caractéristiques expressives de la sonorité d'un texte qui, parallèlement aux choix du vocabulaire, pourraient constituer des images métaphoriques. Ce fait est plus évident dans la poésie que dans la prose si bien que l'on a tendance de le considérer accidentel.

Pour certains la sonorité d'un texte devrait être envisagée comme une sorte de message esthétique ou musical indépendant des mots et de leur contenu. Pour d'autres, frappés par le résultat des analyses statistiques des textes littéraires, il y a un certain rapport entre le son et le sens. Pour d'autres encore, le symbolisme créé pour les phonèmes est purement subjectif, comme le témoigne le fait qu'il y a plusieurs interprétations possibles du résultat analytique d'un même texte littéraire sur le plan sonore.⁸

Nous dirions tout simplement que la description des voyelles en voyelles "sombres" ou "claires" et des consonnes en consonnes "dures", "douces", "mouillées", etc. reflète une connaissance instinctive de certains traits phonologiques et acoustiques qui faciliterait l'emploi et la classification des éléments de signification linguistique. Nous laissons au plaisir de chacun de juger la validité du symbolisme phonique. Une chose est pourtant claire : la prise en considération de tout aspect phonique des textes écrits ne peut, en aucun cas, nuire à la bonne compréhension de ces textes, au contraire elle constitue un des "effets de style" dans leur appréciation. Et un lecteur conscient donne à une œuvre sa traduction sensible, fidèle et vivante que nous offre sous les aspects infiniment variés la littérature.

"Une bonne prononciation marque la dignité de la personne qui parle et la dignité du langage"

NOTES

1. Nous ne nions pas l'utilité de la transcription phonétique dont l'usage figure dans la plupart des dictionnaires et qui nous ôte des doutes de la prononciation de certains mots.
2. Branko Vuletic. La correction phonétique par le système verbo-tonal. Revue de Phonétique Appliquée, 1965, 1., p. 65.
3. Patrice et Martine Decormeille et Centre de Recherche et d'Innovation Pédagogiques Appliquées à l'Expression. 1974. Rythme corporelle et correction phonétique, Revue de Linguistique Appliquée, Jan. - Mars 13, p. 57.
4. Troubetzkoy a également affirmé que chaque individu entend une langue étrangère au travers du "cribe phonologique" de sa langue maternelle. Cf. Principes de Phonologie. Paris, Klinck-sieck, 1970, p. 54-56.

4. Le lecteur intéressé pourra avoir une description complète du système verbo-tonal dans l'ouvrage de R. Renard et dans celui de Vuletic. Voir notre bibliographie. Nous donnons ici, à titre d'exemple, quelques notions de la correction d'après le système verbo-tonal.

Moyens de correction des voyelles :

- La tension est accentuée en intonation montante.
- Le caractère grave d'une voyelle peut être souligné par des consonnes labiales,
- la fermeture d'une voyelle par des consonnes constrictives,
- l'ouverture d'une voyelle par des consonnes occlusives, etc.

Moyens de correction des consonnes :

- Pour relâcher une consonne, utiliser l'intonation descendante ou la position intervocalique ou finale.

- Pour tendre une consonne, utiliser un sommet d'intensité exclamative, ou un sommet de hauteur-question, ou la position initiale, ou un contexte avec la voyelle [i], etc.

- Contre la sonorisation des consonnes sourdes, tendre par un sommet d'intensité ou de hauteur ou par la position initiale.

- Contre l'assourdissement des sonores, utiliser l'intonation descendante, la position intervocalique, etc.

5. Une phrase française en tant qu'un groupe phonique se décompose, suivant le sens, en un certain nombre de groupes rythmiques et elle a un schéma intonatif continu.

Une phrase thaïe, du point de vue de l'accent, se décompose comme une phrase française en groupes rythmiques mais il n'y a pas à proprement parler l'intonation en thaï si ce n'est l'enchaînement des tons plus ou moins neutralisés des divers éléments de la phrase. Cf. Varunee Santirojprapai, thèse de doctorat du 3e cycle sur l'accent en thaï et en français, Université de Paris III, 1980.

6. A l'heure actuelle où existe un mouvement qui tend à réhabiliter le corps comme le témoignent les multiples pratiques (relaxation, mimodrame, yoga, expression corporelle, etc.), la linguistique a recherché non seulement quel rôle joue le corps dans la production de la parole mais encore de quelle façon il contribue aux valeurs expressives elles-mêmes de la langue.

7. Vous trouverez l'explication détaillée de cette méthode dans P. Guberina, 1970 et dans Patrice et Martine Decormeille et al. 1974. Pour en citer quelques exemples : le fait de porter la tête en arrière et les épaules vers le bas favorise l'émission du son [i]; celui de porter les bras sur les côtés et en arrière conditionne la production du son [a]. En disposant le corps à un mouvement régulier et harmonieux, on arrive presque assurément à corriger des hachures intempestives du débit de la parole, laquelle se pouvant également rendre visible par les gestes (ex. les mouvements des bras et des mains), etc.

8. Nous donnons ici un exemple d'analyse des phonèmes dans l'oeuvre de Fcinars Ponge (Parti pris des choses. Paris, Gallimard-NRF. *L'escargot*, p. 51-55, *Le galet*, p. 92-101).

Dans *L'escargot*, 29, 0% des phonèmes sont les "terriens" et 21, 6% les "marins" et dans *le galet*, 29, 0% sont les "terriens" et 22, 7% les "marins". Si l'on tient à la théorie du symbolisme des sons du langage, comment peut-on expliquer la fréquence plus élevée des "terriens" dans *le galet* et la fréquence d'occurrence des "marins" dans *L'escargot* ?

Un autre exemple : si la voyelle [i] est considérée claire et aiguë, la voyelle [u] sombre et grave, nous nous trouvons déçus devant les mots "jour" et "nuit" dont la distinction des voyelles est inversée. Une autre interprétation pourrait aussi bien justifier ces deux voyelles des deux mots lorsqu'on pense à la chaleur lourde du jour et à la fraîcheur aérienne de la nuit.

BIBLIOGRAPHIE COMPLEMENTAIRE

- Decormeille Patrice et Martine & Centre de Recherche et d'Innovation Pédagogiques Appliquées à l'Expression. 1974. Rythme corporel et correction phonétique, Etudes de linguistique appliquée-Méthodologie d'incitation à l'expression française. Paris, Didier, Jan-Mars 74, n° 13.
- Fonagy, I. Le langage poétique : forme et fonction, Problèmes du langage. Paris, Gallimard-NRF. p. 72-116.
- Guiraud, P. Le langage du corps. Presses universitaires de France, coll. Que sais-je ? n° 1850.
- Guberina, P. 1970. Phonetic rhythms in the verbo-tonal system, Revue de Phonétique Appliquée (R.P.A), 16.
- Guberina, P. J. Gospodnetic. 1962. Audition et articulation à la lumière de la méthode verbo-tonal, "Proceedings of the XIIth International Speech and Voice Therapy Conference". Padua.
- Martin, Ph. Les problèmes de l'intonation : recherches et applications, Langue Française. 19 Sept. 1973.
- Peyrollaz, Marguerite et M.L. Bara de Tovar. Manuel de phonétique et de diction française. Paris, Larousse.
- Renard, R. 1971. Introduction à la méthode verbo-tonal de correction phonétique. Paris, Didier.
- Vuletic, B. 1965. La correction phonétique par le système verbo-tonal, Revue de Phonétique Appliquée 1.

บรรณาธิการแกลง

ยังคงจำกันได้ว่า เมื่อปีที่แล้ว ก่อนจะสัมนาเรื่องวัดผลการสอนภาษาฝรั่งเศส วารสารได้เตรียมเนื้อหาเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับการวัดผลมาเสนอท่านสมาชิก ในปีนี้ก็เช่นกันเพียงแก่ต่างกันในวาระและหัวเรื่อง

จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย คือหัวข้อซึ่งสมาคมฯ กำหนดสำหรับการสัมนาดีอนพุทธภานุนี้ ความสำคัญในเรื่องนี้มากน้อยแค่ไหน คงไม่ถูกมองไว้ชิดมาก ข้อใหญ่ใจความก็คือ เรามีหรือไม่ และถ้ามีจะนี้มีรูปร่างลักษณะอย่างใด แล้วลักษณะเหล่านี้ได้จึงจะทำให้การเรียนการสอนไปสู่เป้าประสงค์ที่ตั้งไว้

เอกสารในการค้นคว้ามีไม่นักในบ้านเรา แต่มีใช่จะหาไม่ได้เลยที่เดียว ในระดับอุปกรณ์ศึกษา ผู้เขียนพยายามหลายท่านที่ซึ่งคงในวงยุทธจักร ได้เคยพบไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้ให้ข้อคิดที่มีเนื้อหาสาระที่น่าสนใจ วารสารจึงได้นำมาเสนอในรูปแบบนี้ให้รู้จักเท่าที่สามารถจะทำได้

ร้อนนี้คงไม่วันเกินไปสำหรับพวกราที่จะคิดอย่างพูดจากันในหัวข้อที่มีความสำคัญอย่างยิ่งขาด

รายงานข่าวต่อจากหนักลงเรื่องทดสอบผู้เข้าสอบตามมา เงินถวายเข้ามูลนิธิวัดสร้างแก้ว 29 500 บาท รายนามผู้ให้ความร่วมมือ และ ผู้บริจาคผู้เข้ารายสำคัญ ๆ กองทัพอากาศยาน 2 คัน พร้อมคนขับ

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา	20,000 บาท
สมเด็จฯ องค์น้ำยศ	500 บาท

ศธ. ลัคด้า วงศ์สาขัณฑ์	1,000 บาท
------------------------	-----------

คุณหญิงเกื้อถูก เสธีชัยไทย	500 บาท
----------------------------	---------

คณะกรรมการเรียนโรงเรียนวชิราลัย	1,780 บาท
---------------------------------	-----------

อาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง	630 บาท
----------------------------	---------

นักศึกษา ม. เกษตรศาสตร์	671.75 บาท
-------------------------	------------

อาจารย์สาขาฝรั่งเศส ม. เกษตรศาสตร์	420 บาท
------------------------------------	---------

ครอบครัว อ. อรรวรรณ รัตนกานต์	640 บาท
-------------------------------	---------

คณาจารย์ สาขาฝรั่งเศส ม. เชียงใหม่	200 บาท
------------------------------------	---------

เจ้าหน้าที่ Alliance Française	410 บาท
--------------------------------	---------

องค์กรชื่นชม วัฒนศิริ มนอยยาเป็นมูลค่า	800 บาท
--	---------

คุณอรรถรา พันตากาญจน์	1,000 บาท
-----------------------	-----------

Anne Coudé du Foresto	1,000 บาท
-----------------------	-----------

M. Limon และชาวฝรั่งเศสร่วมคณะ	1,500 บาท
--------------------------------	-----------

รายการใช้จ่าย	
---------------	--

เลี้ยงอาหารเด็ก 100 คน	10,000 บาท
------------------------	------------

ติดต่อผู้เข้า	640 บาท
---------------	---------

ถวายพระ	320 บาท
---------	---------

เข้ามูลนิธิวัดสร้างแก้ว	29 500 บาท
-------------------------	------------

รวม	40 460 บาท
------------	-------------------

Alliance française de Bangkok

29 THANON SATHON TAI, BANGKOK 12, THAILANDE. TEL 286.38.79 & 286.38.41 - TELEGR. ALFRANTHAI

ລົມາລົມົລັ້ງເລີນ

29 ດັນເສດຖະກິບ ກຽງທາພະນະ 12

ມູນຄວນຂອງປະເທດໄຣກເສດ
UN PETIT COIN DE FRANCE

ທ່ານຈະພນລົງທຶນໄສ
ຂັ້ນເວັບພາຍາເຮື່ອເສດຖະກິບ
ຫົ່ວໜຸດໂວໍໂລງ
ກາພຍນຕີ, ກອນເສີ່ງ
ເຄື່ອງດິນ, ອາຫາຣເດີສຣສ
ບຣຍາຍກາສອນຮັນຮົມຢ່າງສາຍາມ
ເພື່ອວ່ານໜັງສ້ວງສາຍາຍເດືອນຂອງເຮົາ

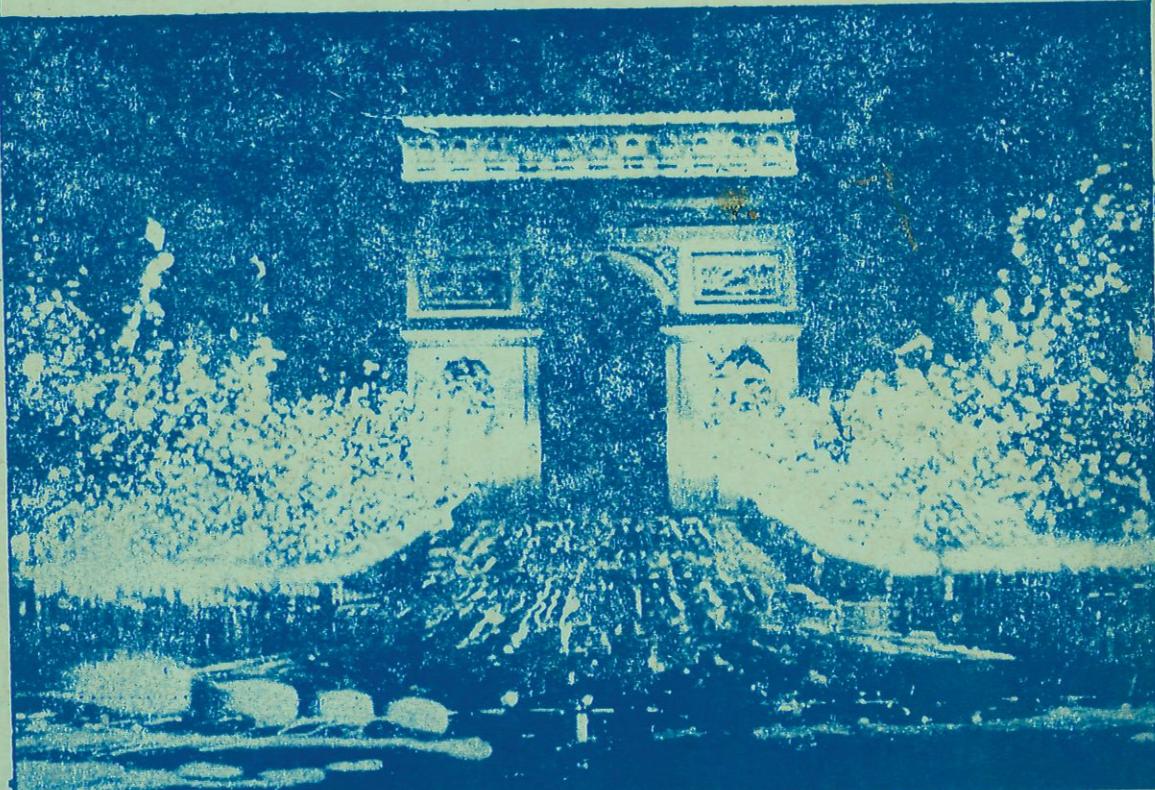
VOUS Y TROUVEREZ

des cours de langue
des films, des concerts ..
un bar-restaurant agréable
une grande bibliothèque
une ambiance

LISEZ AUSSI NOTRE
JOURNAL MENSUEL

Paris chaque jour.

Paris, tous les jours. Des départs, le soir, à une heure agréable, de nos merveilleux Boeing 747. L'arrivée, le matin, dans le plus bel aéroport d'Europe: Roissy-Charles de Gaulle. La traditionnelle cuisine française, ses vins, son service...

Et puis, si vous devez aller plus loin, en Europe ou aux Etats-Unis, des correspondances, presque immédiates, dès votre arrivée. Et pourquoi pas Concorde vers New York, Washington et depuis peu, Mexico. Alors.. venez nous voir!

AIR FRANCE // /
Le meilleur de la France vers le monde.

Pour informations complémentaires, contactez votre agent de voyage ou AIR FRANCE, 3 Patpong Road, tél. 233.7100-19. Réservations immédiates, tél. 234.7901-5. Agent Général: World Travel Service Ltd., tél. 251.4928-32.